

Datum vergadering : 14 januari 2025

BV25.0011

Aanwezig in de raadszaal

Commissieleden

Leefbaar 3B : Jan Pieter Blonk, Machiel Crielaard, Jean-Paul Meuldijk
WIJ Lansingerland : Jan Jumelet, Bianca Boonstra, Paul Zantman
CDA : Rita Leijendekker,
VVD : Ivo de Graaf, Vincent Jumelet
D66 : Ineke den Heijer, Arjen van Berkel
CU : Arjen Hofman
GroenLinks : Marko Ruijtenberg,
PvdA : Nanno Scheringa, Valmir Xhemali,
VOOR Lansingerland : -

Wethouders : Michiel Muis, Titia Cnossen en Leon Hoek

Voorzitter : Nelleke Bouman

Commissiegriffier : Karin Koemans

Afwezig

CDA : Charles van Harn, Michiel Krieger
VVD : Christiaan Toussaint
GroenLinks : Manon van Splunter
PvdA : Hamid Azzouzi
VOOR Lansingerland : Petrine van Olst

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter: Dames en heren, het is acht uur geweest en ik heet u allen namens de commissiegriffier een heel hartelijk welkom op de eerste vergadering van de commissie Ruimte van 2025. Welkom aan de commissieleden. Ik zie dat bijna alle fracties vertegenwoordigd zijn. En een hartelijk welkom aan de collegeleden, de ambtenaren die ik her en der gezien heb. En ook een welkom aan de belangstellenden en de sprekers op de publieke tribune en de kijkers die aangesloten zijn op de webcast voor vanavond.

2. Inspreker(s)

De voorzitter: Ik ga over naar punt 2, want mededelingen zijn er verder niet. En er hebben vanavond zich vijf sprekers gemeld over de herontwikkeling op de locatie aan de Lies Frankeweg. Het onderwerp staat ook als bespreekpunt op de agenda. Ik zei al, vijf sprekers en ik verzoek de eerste spreker naar voren te komen. Dat is de heer Van Malde. Mijnheer Van Malde, u krijgt vijf minuten van mij. En ik heb gezien dat er een notitie van uw hand voor de commissieleden bekend is. Even kijken. U krijgt...Ja, u bent nu verstaanbaar. Gaat uw gang.

Inspreker 1: Aanwezigen, beste raadsleden, mijn naam is Herman van Malde. Ik spreek hier namens de werkgroep Partij voor de Dieren Lansingerland. Biodiversiteit, oftewel de variëteit in onze ecosystemen, krijgt steeds meer aandacht. En terecht in onze ogen. Het is van groot belang voor dieren en mensen. Denk bijvoorbeeld aan voedselzekerheid. Pas was Nederland hierover in het nieuws. We zijn kampioen biodiversiteitsverlies. In Zuid-Holland maken veel mensen zich zorgen over de biodiversiteit en natuur. Zuid-Holland is in vergelijking met andere provincies de provincie met veruit het minste aantal meters groen per inwoner. Een van de oorzaken van de vermindering van biodiversiteit is de verandering van landgebruik en verstedelijking. Hierdoor staan de leefgebieden van icoonsoorten als egels, merels en mussen meer en meer onder druk.

Het steeds meer kleine stukjes afsnoepen van de natuur voor woningbouw is een bedreiging. De provincie geeft hier wel aandacht aan en kan met bepaalde subsidies gemeenten helpen. Onze economische en politieke systeem werkt in de instantie altijd met financiële kaders en financiële haalbaarheid. Er worden veel onderzoeken gedaan, maar een ecologisch onderzoek voor natuur, dieren en biodiversiteit hobbelt hier altijd ver achteraan. Afgelopen jaar is de werkgroep betrokken geraakt bij de ontwikkelingen rondom Lies Frankenweg 1. De werkgroep Partij voor de Dieren staat hier naast en achter de bewoners die bezwaren hebben tegen onnodig saneren, onnodig kappen van bomen, onnodig leefgebieden vernielen en dieren, et cetera. Ik heb afgelopen november ingesproken en gepleit voor een ecologisch onderzoek voor de Lies Frankenweg, naast de andere onderzoeken zoals bodemonderzoeken, bouwkundige onderzoeken en verplantingsonderzoek die al gedaan waren. Het ecologisch onderzoek, de quickscan, ook wel genoemd, heeft intussen wel plaatsgevonden, begreep ik uit een mailcontact van afgelopen dagen. Maar, zo begreep ik, is nog niet volledig. De komende maanden moet er nog verder onderzoek worden gedaan. Het verslag hierover zal eind 2025 gepubliceerd worden door de gemeente. Maar, dat had toch al binnen moeten zijn voor deze avond. Het feit echter dat wij als burgers op dit punt zelf achteraan moeten gaan, zegt wel iets over de heersende prioriteiten. Om dit nog een keer toe te lichten met een voorbeeld. In de brief van B&W aan de raad van 4 oktober 2022 schrijft B&W dat herontwikkeling noodzakelijk is om het stuk financieel gezond te krijgen. Was dit toen echt de enige uitweg voor dit gebied? Dus, er werd niet gevraagd, hoe kunnen we dit waardevolle gebied behouden zoals het is? Dat is een hele andere vraag. En ook geen woord over natuur, dieren en biodiversiteit. Wel over bomen, maar die mogen de herontwikkeling niet in de weg staan. Lansingerland heeft in 2023 een derde prijs voor diervriendelijkste gemeente ontvangen. Dat is een compliment. En daarmee komt de gemeente natuurlijk positief in het nieuws. Maar nu nog diervriendelijker worden. Met plannen voor ontwikkeling van percelen. Projecten als windmolens en andere bouwplannen zoals Bleizo West binnen de gemeente. De dieren zijn tenslotte vaak de eerste bewoners van de gebieden. Hoe kunnen we stukjes bestaande natuur zoals bijvoorbeeld Lies Franken behouden? De oppervlakte van dit perceel is ongeveer 25 vierkante meter. Er is een bodemonderzoek verricht. Er is asbest aangetroffen. Ja, dat klopt. Ernstig genoeg natuurlijk. Maar dit is in het geval slechts drie van de veertien boorpunten. In de overige gaten is dit niet aangetroffen, staat geciteerd. Later in het nader onderzoek is in vier sleuven asbest aangetroffen. Bij twee ervan ernstiger dan de andere. Uiteindelijk blijkt slechts een tiende, ongeveer 250 vierkante meter, meer of mindere mate van de totale oppervlakte vervuild. Ik weet niet welke regels er gelden. Maar moet daarvoor de shovel door het hele gebied? Kan iemand mij daar antwoord op geven. Besluiten op welk gebied dan ook, zonder dat we het horen of zien, hebben veel invloed op de oorspronkelijke natuur en biodiversiteit in het gebied. Bodemstructuren en nesten worden omgeploegd. En onder andere hazen, egels en jonge vogels moeten vluchten. Maar ja, waarheen? Maar weer over de N471 dan maar. Met alle gevolgen van dien. Het is belangrijk om de oorspronkelijke natuur in de buurt te hebben. Forceer burgers niet dit 1 of 2 kilometer verderop te moeten gaan zoeken. Onze kinderen en kleinkinderen vinden het prachtig als er rommelige bosjes en dergelijke direct in de buurt zijn om te spelen. Ook over honderd jaar. Maar als de plannen uit de participatie doorgaan blijft er voor dit perceel bijna geen bosje of boom van de huidige bomen meer over. En ja, volgens het bomenonderzoek heeft niet elke boom een lange levensverwachting. Maar is dat een reden om die bomen te kappen? Als ik een tuin koop en er staan bomen in van vijf jaar oud ga ik die dan allemaal kappen omdat ze mogelijk over vijftien jaar dood kunnen gaan? Daarbij komt dat ook de natuur zichzelf voortplant. De bomen die daar staan zijn ook niet allemaal geplant, maar hebben zich op natuurlijke wijze voortgeplant. Bestig aanwezig, de werkgroep Partij voor de Dieren staat achter en naast de bewoners van Lies Franken die begaan zijn met hun groene omgeving, die zich zorgen maken om de leefbaarheid van hun buurt voor zichzelf en voor de dieren, de bomen en de planten. Er is nog niets besloten, dus voorstellen kunnen ons inziens nog aangepast en gewijzigd worden. Dank en succes met de discussie.

De voorzitter: Mijnheer Van Malde, blijft u even staan. Ik ga nu vragen aan de commissie, wie wil er iets vragen? Mijnheer Blonk.

De heer Blonk: Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Van Malde, u gaf aan dat er in Zuid-Holland, met name in Zuid-Holland, te veel woningbouw is ten koste van groen. En moet ik daar dan uit concluderen dat u zegt van, woningbouw vind ik belangrijk, dat moet gewoon minder in Zuid-Holland, ondanks het feit dat er een enorm woningtekort is.

Inspreker 1: Ik denk dat er eerst naar de natuur gekeken moet worden. Wat voor natuur kunnen we behouden? Wat is belangrijk voor de leefbaarheid voor Zuid-Holland? En daar de

woningbouwideeën bij aanpassen. Want in andere provincies is er veel meer ruimte om woningen te bouwen.

De heer Blonk: U schuift het dan dus naar een andere provincie en zegt, hier kunnen we wel minder woningen bouwen. Dat is mijn conclusie dus. Is dat juist?

Inspreker 1: Dat is een juiste conclusie, ja.

De voorzitter: Ik ga verder. Mijnheer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel. Dank u wel, mijnheer Van Malde, voor de inspraak. U zei iets over de ecologische quickscan en dat de resultaten daarvan al, die is al uitgevoerd. En u zei daarover, die hadden al binnen moeten zijn, die resultaten. Is dat omdat er een afspraak was dat die resultaten al binnen zouden moeten zijn? Of is dat omdat het ten behoeve van bespreking op deze avond handig zou zijn? Of is er iets anders aan de hand? Kunt u daar iets over toelichten?

Inspreker 1: Ja, natuurlijk. Het valt op als je Lies Franken intypt op de website, dan staat er allemaal onderzoeken die zijn al gedaan. Maar er staat geen quickscan bij of een ecologisch onderzoek. En ik vraag me af, dat had toch ook al gedaan moeten zijn en misschien wel als eerste. Dus ik vind dat dat als eerste erbij had moeten staan om een compleet beeld te hebben, over wat voor gebied hebben we het nou. Is dat een beetje antwoord op je vraag?

De heer Hofman: Maar hij is wel al uitgevoerd, zei u.

Inspreker 1: Ja, maar veel te laat. Dat is gedaan omdat ik gepleit heb ervoor. Of dat er achteraan gezeten wordt. Maar het zou eigenlijk het eerste zijn waar we aan moeten denken.

De voorzitter: Ik kijk even rond. Andere commissieleden? Nee. Mijnheer Van Malde, bedankt voor uw inspraak. Dan ga ik over naar de heer De Graaf. Mijnheer de Graaf, u krijgt ook vijf minuten. Ik heb gezien dat u ook uw inbreng op papier heeft gezet. Gaat uw gang.

Inspreker 2: Dat klopt. Dank u wel. Beste aanwezigen, hierbij wil ik van mijn spreektijd gebruik maken om mijn visie en die van de overige straatbewoners van de Lies Frankenweg toe te lichten omtrent Lies Frankenweg nummer 1. Ikzelf ben al twaalf jaar woonachtig in de gemeente Lansingerland, met name dan in Berkel en Rodenrijs. Ik woon met mijn vrouw en twee jonge kinderen, dus aan de Lies Frankeweg 38. Ik heb hiervoor aan de Klapwijkse Zoom gewoond en aan de Victor E. van Vrieslandsingel in de gemeente. We hebben hier altijd met veel plezier gewoond, ik kom oorspronkelijk uit Rotterdam. Wat wij zelf altijd hebben gewaardeerd aan de gemeente is het groene karakter wat in de gemeente heerst. De bomen die aanwezig zijn, de speelterreinen. Ook de complimenten aan de gemeente dat het allemaal heel goed geregeld is. Bij de laatste verhuizing die wij meegemaakt hebben, de verhuizing dus naar de Lies Frankenweg, de huidige straat, kunnen we de Lies Frankenweg 1 zeer waarderen. Zeg maar hoe het eruit ziet. Het gebied bestaat uit bomen die volgroeid zijn en waar veel dieren hun thuis hebben gevonden. Het onlangs geopende park met speeltuin aan de voorzijde van onze woning bevat weliswaar ook bomen, alleen die bomen zijn nog heel erg klein en daar kunnen nog geen vogels en dergelijke in zitten. En daar kunnen ook geen andere dieren op dit moment plaatsvinden. De hoge bomen die juist in het gebied staan bij de Lies Frankenweg 1 zorgen ervoor dat er heel veel vogels zitten en andere dieren. Als je ook bij ons onze kant op loopt, dan hoor je de vogels fluiten. Wij zijn er bang voor op het moment dat daar een kaatslag gepleegd gaat worden, wat op dit moment eigenlijk het idee is van de gemeente, waar het allemaal een beetje naartoe gaat, is dat die vogels verdwijnen en dat het een heel stil gebied gaat worden wat betreft vogels en andere dieren. Ik vind dat wij dat gebied moeten koesteren en dat we ervoor moeten zorgen dat dit soort bomen ook moeten kunnen blijven bestaan. Het gaat echt tientallen jaren duren voordat we die kleine sprietjes die we nu hebben staan bij de speelplaats bijvoorbeeld, voordat die een keertje volgroeid zijn. Daarnaast zit er ook veel historisch karakter. Bijvoorbeeld de oude molen die er heeft gestaan, daar liggen nog laatste stukken van die molen. En dat moeten we eigenlijk ook behouden als gemeente. De afgelopen weken hebben we als bewoners mee mogen denken met de gemeente in ontwerpessies wat we met dit gebied konden doen. Ik ben hier zelf ook bij aanwezig geweest. Het probleem is echter met deze sessies, is dat wij als bewoners, we konden onze stem daar laten horen. Als we echter kijken naar het voorstel wat we nu gekregen hebben vanuit de gemeente, dan is weinig terug te zien van de inspraak die we daar mochten hebben. Het kleine gebied moet zo vol mogelijk gezet worden om uiteindelijk de kosten er weer uit te halen, wat er voor betaald is. Daarnaast pront

men met het beloven van dat de bomen dan misschien mogen kunnen blijven bestaan. Maar als je doorvraagt en als je het een beetje gehoord hebt, als we daar leidingen gaan aanleggen en we gaan de riolering aanleggen, zullen die bomen toch allemaal gerooid moeten worden. Dus ik vind dat een valse belofte die gedaan wordt in het plan wat op dit moment aangeboden wordt door de commissie die daarover gaat. Daarnaast zijn de afgelopen weken ook werkzaamheden gestart aan de Will van Kralingensingel nummer 89. Dat is het gebied wat ernaast zit. Daar is ook alles gerooid. Dat gebied is wat ik gehoord heb eigendom van de eigenaar die daar staat. Maar dat zorgt ook voor een enorme kaalslag en dus ook een enorme kaalslag in het gebied. De enige bomen die we dus nu nog hebben die een beetje groot zijn, dat zijn die bomen aan de Lies Frankenweg nummer 1. Als straat willen we graag dat de natuur en het cultureel erfgoed behouden blijven en daarom zou het beste volgens ons zijn dat het gebied onaangetast blijft. De bomen zorgen voor zuurstof en diversiteit in het klimaat. En zeker in de huidige tijd, kijkend ook naar wat er in Amerika gebeurt, moeten we er trots op zijn en moeten we dat gewoon behouden. Ik hoop ook, want dat is nog iets wat ik ook opgeschreven had, we hebben die participatie dus gehad en ik had het idee dat doordat er ook weinig terugkomt in wat er uiteindelijk uitgekomen is, dat het niet voor niks is geweest dat we bij die sessies hebben gezeten. We willen ook wel dat onze inspraak, dat die ook terugkomt in de uiteindelijke ontwerpplannen. Of dat er niks mee gebeurt, we willen liever dat het gebied onaangetast blijft. Ik werk zelf voor DPG Media. Wij zijn uitgever van verschillende kranten, waaronder het Algemeen Dagblad. Ik zou het heel fijn vinden als ik aan mijn collega's ook kan vertellen dat er daadwerkelijk geluisterd wordt naar de burgers in de gemeente Lansingerland. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer De Graaf, blijft u even staan. Ik zie al een vraag van u, Xhemaili. Mijnheer Xhemaili.

De heer Xhemaili: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel voor het inspreken, mijnheer De Graaf. U had het net zojuist over de participatie. In uw stuk noemt u het ook schijnparticipatie. Ik vroeg me af, wat had u anders had willen zien in de participatie en hoe u anders had willen gehoord worden?

Inspreker 2: Wat we anders hadden willen zien, is dat eigenlijk alle bewoners in de straat hebben aangegeven dat, we willen dat die bomen behouden blijven, voor het grootste gedeelte. En dat dat eigenlijk bij de tweede sessie al gelijk van tafel geschoven werd. En dat er vanuit de gemeente heel erg gezegd werd van, we hebben er te veel voor betaald. Dat is ook een fout geweest van ons, want we hebben ook gehoord dat voor hetzelfde terrein eigenlijk vanuit commerciële partijen een veel lager bedrag betaald wilde worden. De gemeente heeft zichzelf daar eigenlijk overboden. Dat is ook naar voren gekomen. En dat er nu gezegd wordt, we plampen het maar vol, want dan halen we het bedrag eruit. En dat, als je gewoon kijkt naar het gebied, dan moet je het gebied gewoon in zijn waarde schatten. En dat is ook gewoon verkeerd gedaan. Dus wat wij het liefst willen is dat de meeste grote bomen behouden blijven. Maar daar wordt niet naar geluisterd.

De voorzitter: Mevrouw Leijendekker.

Mevrouw Leijendekker: Mijnheer De Graaf, dank u voor uw inspraak. Als ik u zo beluister, dan geeft u eigenlijk aan dat de participatie nu afgelopen is. Is dat ook vanuit de zijde van de gemeente gezegd? Of gaat die participatie nog een volgende fase in?

Inspreker 2: Een soort finale concept hebben ze gepresenteerd. Er zou nog een afsluitende sessie komen en daarmee zou het klaar zijn. Ik heb niet het idee, ik heb niet het gevoel dat we daar nog iets kunnen aanpassen.

De voorzitter: Even kijken, verder niemand? Nee. Dank voor uw inspraak. Ik vraag mevrouw Schep. Mevrouw Schep, we hebben ook uw notitie gezien. Ik zou zeggen, gaat uw gang. U krijgt ook vijf minuten.

Inspreker 3: Geachte aanwezigen en leden van de commissie Ruimte en voorzitter. Allereerst bedankt voor deze mogelijkheid om in te spreken over Lies Frankenweg 1. Mijn naam is Nathanja Schep en ik ben bewoner van een woning aan de Lies Frankenweg. Deze nieuwbouwwoning kochten wij in 2021 en we wonen er sinds de zomer van 2023. En we zijn de directe overburen van Lies Frankenweg 1. Een hele mooie groene oase met hoge bomen en vanaf grote afstand herkenbaar. Voor onze woning ligt een talud met onderaan de Westpolder. Het talud is nu een park, een zeer gewaardeerde mooie toevoeging aan onze woonomgeving. En een van de

belangrijkste redenen om onze huidige woning te kopen. Dit park staat ingetekend op onze verkooptekeningen en ook die van onze woning in het Bolwerk en ook die van de Gouden Singelbuurt. En het park ligt eigenlijk tussen de beide wijken in. De aanleg van dit park, ook wel Rand Bolwerk genoemd, is echter stilgelegd in afwachting van wat er met de ontwikkelingen Lies Frankenweg 1 gaat gebeuren. Het hele park en Lies Frankenweg 1 maken deel uit van de groene hoofdstructuur opgenomen in de groenstructuur Lansingerland. Deze structuur strekt zich over twee kilometer uit vanaf de N471 tot aan de Anjerdreef. Toen de gemeente Lies Frankenweg 1 in 2022 kocht en niet een projectontwikkelaar stelde dat ons in zekere zin gerust. Want in 2017 had B&W aangegeven dat dit perceel stedenbouwkundig beeldbepalend is voor de omgeving, dat het versterking nodig had en dat het op een duurzame wijze behouden moest worden. Bij de aankoop werd in de brief aan de raad een plan getoond met bebouwing aan de noordzijde met drie of vier woningen. En de zuidzijde van het perceel werd hierbij ingetekend als park om de Rand Bolwerk te voltooien. De fundering van de molenstomp zou niet meer aanwezig zijn. Na aankoop van het perceel zijn in opdracht van de gemeente verschillende onderzoeken gedaan. Zo heeft Vestigia onderzoek gedaan naar het aanwezige erfgoed. Hier blijkt waarschijnlijk de hele fundering van de molenstomp, de watergang, ook nog aanwezig te zijn. Ze adviseren de gemeente over te gaan tot de maatschappelijke invulling en behoud van het gehele ensemble en de oude bomen. De molenaarswoning, de molenstomp en de watergang zijn tevens opgenomen in de nota Cultuurhistorie Plus van de gemeente Lansingerland. Een heel bijzondere plek dus. En niet alleen voor ons als bewoners. In juni '24 heeft ook natuurvereniging Rotta aandacht gevraagd voor de belangrijke waarden van dit gebied. Zij pleiten voor behoud van het groene karakter en inrichting, bijvoorbeeld een park of in ieder geval veel bomen. Onder andere naar aanleiding van het onderzoek van Vestigia zijn er ook vanuit de raad vragen gesteld. In oktober '24 gaf B&W aan scenario's voor invulling nog te onderzoeken, afhankelijk van onderzoeken die nog liepen en er werd nogmaals geschreven over drie of vier kavels. Ook hierin wordt aangegeven dat er veel waarde wordt gehecht aan burgerparticipatie en het betrekken van maatschappelijke organisaties. Sinds een jaar nu ongeveer ben ik in gesprek met het projectteam van de gemeente en ook ik ben betrokken geweest bij de participatie. Bij alle bijeenkomsten lag de focus op bouwen. Dus in plaats van, moeten we hier überhaupt willen bouwen, werd gevraagd, waar moeten we bouwen? Het is ongelooflijk frustrerend te moeten aanzien dat financiële overwegingen voortdurend prioriteit krijgen op afspraken over de woonomgeving die met ons als toekomstig bewoner zijn gemaakt, maar ook lange termijn visie van de gemeente. En ook nieuwe bevindingen zoals bijvoorbeeld de aanwezigheid van de molenstomp en eerder opgesteld beleid. Uit de participatie voortgekomen visie bestaat namelijk uit maar liefst vijf kavels. De molenaarswoning wordt gesloopt en teruggebouwd met een aangebouwde woning. Omdat er meer ruimte nodig is voor huizen, wordt een heel stuk van het geplande park opgeofferd en verkaveld. Niet hooguit een meter of zo, zoals eerder werd toegezegd, maar ver daarbuiten. Het park wordt hier ingenomen door huizen. Er zal slechts één wandelpad zijn over het verkavelde perceel. In mijn ogen worden alle vroegere ambities overboord gezet. Hierbij wordt ook gezegd dat we blij mogen zijn dat niet alles wordt afgesloten en dat de gemeente hierbij een financieel verlies neemt. Bij herhaling hebben we aangegeven dat de bomen, cultuurhistorie en de ecologische waarden voor ons het belangrijkste zijn. Tijdens de participatie werd gezegd dat niet alle bomen behouden konden worden. Later misschien wel een paar, maar het is eigenlijk allemaal onzeker. Op het perceel en het huidige verkavelingsplan wordt deze groene verantwoordelijkheid voor 95 procent neergelegd bij particulieren. Maar het mag toch niet zo zijn dat behoud van groen ter discussie staat bij een perceel dat in een groene hoofdstructuur is gelegen. Iedereen weet hoe het de bomen aan de Zuidersingel vergaan is. Als besloten wordt dat bouw echt de enige optie is, borg dan tenminste het groen. Laat de 70 bomen op dit perceel waar mogelijk is in tact. Dit zijn de enige volgroeide bomen in onze wijk. De historische vereniging heeft ook nog een oplossing aangedragen voor behoud van de molenaarswoning. Maar op dit moment wordt alles zo gestuurd dat alleen volledige afbraak en opbouw de enige optie is. Als bewoners van de Gouden Buurt hebben wij veel meer aan een park. Een plaats waar we kunnen ontmoeten en kunnen terugkijken naar het verleden. Heroverweeg alstublieft deze opdracht voor ons, de toekomstige generaties, maar ook het erfgoed en de dieren die hier gevestigd zijn. Dank.

De voorzitter: Mevrouw Schep, blijft u even staan. Even kijken. Mijnheer Xhemaili.

De heer Xhemaili: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel, mevrouw Schep, voor het inspreken. In uw stuk had u het over eerder opgesteld beleid. Kunt u misschien aangeven wat u daarmee bedoelt en wat voor soort beleid?

Inspreker 3: Dat is onder andere de groenstructuur Lansingerland. Dat is opgesteld juist om ervoor te zorgen dat groen behouden blijft en dat het niet, eigenlijk dat herontwikkelingen juist niet ten koste gaan van kwetsbare en belangrijke structuren. En nu wordt er gezegd, maar dat zegt niet dat je er niet in mag bouwen. En vervolgens wordt eigenlijk het hele perceel volgebouwd.

De voorzitter: Even kijken. Mevrouw Leijendekker.

Mevrouw Leijendekker: In de plannen van de gemeente, die mogelijk eindplannen zijn, maar dat is eigenlijk nog niet helemaal duidelijk, is er ook, welke plaats is er nog voor het historisch erfgoed tussen de boerderijwoning en de molenstomp? Krijgen die nog aparte aandacht in het plaatje wat nu voor ligt in de participatie?

Inspreker 3: Ja, zoals het er nu uitziet zal de molenaarswoning zoals die nu is volledig worden gesloopt. Er is wel aangegeven dat het zal moeten worden teruggebouwd. Al komt daar dan direct aangrenzend een groot huis en er komt ook nog een woning voor en nog een woning naast. Dus je kunt daarin denk ik wel discussiëren over hoe herkenbaar iets is als er vervolgens meerdere huizen tegenaan of omheen gebouwd zijn. En het plan nu is om een soort pleintje te maken op de molenstomp, maar dat ligt volledig omsloten door particuliere percelen. Dat is eigenlijk wat er overblijft van de zuidkant van het perceel.

De voorzitter: Mijnheer Zantman.

De heer Zantman: Dank, voorzitter. Dank, mevrouw Schep, ook voor uw inspraak. In de voorbereiding op vanavond stuitte ik op een interview met u met RTV Lansingerland, waarin u schetste dat er toezeggingen waren gedaan over het molenaarshuisje en de molenstomp. Kunt u daar wat meer over zeggen? Wie heeft dat gedaan en waar doelde u op?

Inspreker 3: En dat doelt u denk ik op dat er is toegezegd dat het behouden dient te worden?

De heer Zantman: Ja, precies.

Inspreker 3: Zowel de molenaarswoning als de molenstomp zijn opgenomen in de nota Cultuurhistorie Plus. Die worden opgeschreven als zijnde cultuurhistorisch waardevol. En er is vanuit het projectteam, wat bij de participatie betrokken was, wel aangegeven dat het de ambitie heeft om dat zo veel mogelijk te behouden. Alleen ja, harde toezeggingen worden daar nog niet over gedaan.

De voorzitter: Even kijken, verder niemand. Mevrouw Schep, bedankt voor uw inbreng. Dan verzoek ik de heer Rucki. Mijnheer Rucki, we hebben van u nog geen inbreng gezien, maar u krijgt vijf minuten van mij.

Inspreker 4: Bedankt. Beste commissieleden, mijn naam is Daniel Rucki en ik ben bewoner van Gouden Buurt. Ik woon twee straten verderop, verder van de Lies Frankeweg 1. Ik en mijn burens waren blij dat wij hoorden dat het grond op de locatie door de gemeente was gekocht. Eindelijk zouden alle omwonenden profiteren van dit prachtige stuk natuur, dachten wij. De mogelijkheid om een waardevolle ruimte voor de gemeenschap te creëren gaf ons hoop. Dit is de kans om iets te doen wat zowel de natuur als de mensen ten goede zou komen. Wat zou dat geweldig zijn om deze unieke groene oase in het midden van de bebouwde woestijn van Westerpolder een park te realiseren. Wij stellen ons voor dat het park een plek wordt waar we met kinderen kunnen wandelen en op de bank kunnen zitten, midden in het bos met oude bomen en luisteren naar geluiden van natuur. Een plek waar zelfs een kopje thee kunnen drinken bij een ecologische informatiepunt bijvoorbeeld, waar een kleinschalig open lokaal zou kunnen komen, waar kinderen kunnen leren over de rijke geschiedenis van het gebied, inclusief de oude windmolen die daar ooit stond. Dit zou een fantastische plek kunnen zijn voor educatie, ontspanning en verbinding met de natuur. Wat was mijn grote teleurstelling toen ik op de bewonersavond hoorde dat de gemeente van plan is om de locatie bijna volledig te verkavelen. Het plaatje moet immers financieel kloppen, werd er gezegd. Tijdens de bewonersavond hebben wij als omwonenden onze visie en zorgen duidelijk overgebracht. Helaas voelde het alsof onze stemmen niet gehoord werden. De gemeente lijkt in dit geval meer de rol van ontwikkelaar te spelen dan die van een verantwoordelijke beheerder van de openbare ruimte en belangen van omwonenden. Als architect werk ik dagelijks aan verdichtingsstudies voor wijken en buurten in heel Nederland. In mijn werk onderzoeken wij hoe wij de balans kunnen vinden tussen de

uitdagingen van verdichting en de kwaliteit van de openbare ruimte. Wij weten dat wij geen goede plan maken zonder een goed doorgedachte integrale visie. Voor de Lies Frankenweg zijn alle verschillende rapporten opgesteld, maar ik mis één cruciale studie, een analyse op een grotere schaal, op de schaal van de wijk. Hoe verhoudt de voorgestelde ontwikkeling zich tot de rest van de wijk? De locatie van de Lies Frankenweg maakt deel uit van een historische groenblauwe ader die dwars door de wijk loopt. Dit is niet zomaar een stuk grond, dit is een gebied met een rijke biodiversiteit en heeft door de centrale ligging ook een belangrijke, ruimtelijke en sociale waarde. Dit wordt helaas nergens in de plannen duidelijk weergegeven. De gemeente lijkt de locatie te beschouwen als een invullocatie waar enkel het financieel plaatje geldt, terwijl het echte visie op grote schaal ontbreekt. In de recente presentatie van het concept voor de kerst werd een plan gepresenteerd waarbij de locatie bijna volledig geprivatiseerd zou worden. Daarbij werd gesteld dat het plan uiteindelijk nog steeds financieel niet haalbaar is. De rijke flora en fauna zouden moeten verdwijnen om ruimte te maken voor woningen en de auto's. Ik wil een oproep doen tot heroverweging van de ontwikkeling van deze locatie. Ik en vele van de omwonenden zijn van mening dat de ontwikkeling op deze locatie moet worden gestopt totdat er een duidelijke stedenbouwkundige visie is die rekening houdt met de schaal van de hele wijk. We moeten niet alleen naar de specifieke locatie kijken, maar het grote geheel. Ik ben bereid om samen met de gemeente en andere belanghebbenden te onderzoeken hoe we een plan kunnen realiseren dat zowel financieel als ruimtelijk haalbaar is, maar zonder concessies te doen aan de ecologische waarde van dit unieke gebied. Het behoud van de natuur op Lies Frankenweg is van groot belang voor de leefbaarheid van de wijk en voor de sociale cohesie van de gemeenschap. De natuur is hier niet alleen een middel voor ontspanning, maar ook een bron voor educatie en verbondenheid. Het is van vitaal belang dat we het groene erfgoed dat we nog hebben beschermen voor de komende generaties, voordat het te laat is. Ik hoop dan ook dat de gemeente haar plannen heroverweegt en open staat voor alternatieve oplossingen. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Rucki, blijft u even staan, misschien zijn er vragen. Ik kijk naar links, ik kijk naar rechts. Nee, uw inbreng is duidelijk. Dank u. En als laatste inspreker de heer Overmeer. Mijnheer Overmeer, u krijgt van mij ook vijf minuten. Uw inbreng is nog niet bekend bij de commissieleden, maar gaat uw gang.

Inspreker 5: Nee. Goedenavond, raad en aanwezigen en betrokkenen. Ik was eigenlijk niet van plan om in te spreken. Dus ik heb vanmorgen pas, nadat meerdere mensen mij benaderd hadden, heb ik toch besloten om te komen. Vanwege eigenlijk ook druk uit de Historische Vereniging van Berkel en Rodenrijs. Ik ben voorzitter van de Historische Vereniging. Wij hebben ondertussen, de vereniging groeit nog steeds, we komen nu boven de 450 mensen uit. Ik rapporteer ook in het kwartaalblad, B&W, een aantal zijn daarvan lid van onze vereniging. Ik hoop dat ik, ik zal proberen in de microfoon te praten. Dus onze burgemeester en een paar wethouders zijn volledig op de hoogte van de projecten waarmee de Historische Vereniging of bij betrokken is. Zo ook het behoud van dit perceel binnen onze gemeente. Als ik zie als Historische Vereniging, hoe weinig monumentaals we nog hebben, het is triest om te zien. Echt in- en intriest. We hebben ooit een monumentenboek uitgebracht, dat boek kunnen we straks wel op de oud papier gooien, want heel veel is al niet meer aanwezig. En wat er nog was, dat wordt compleet allemaal afgebroken. Als je dan naar de Lies Frankenweg kijkt, ik werd door mevrouw van Groningen, die daar gewoond heeft, gevraagd om ernaar te gaan kijken. En ik heb haar gesproken meerdere keren. Ik zei, waarom ben je daar in vredesnaam weggegaan? Ik zei, waarom heb je niet gevraagd aan de Historische Vereniging om een bod uit te brengen? Serieus. En we hadden het gekocht. Voor dat miljoen hadden wij het ook gekocht. Nog steeds. Want wij zouden een ontwikkeling kunnen maken, en dat heb ik ook voorbereid, waarin je te allen tijde wat moet bouwen, je ontkomt daar niet aan. Als je dat perceel onbebouwd laat, is er geen toezicht, en dan krijg je ook net als in andere parken, ik heb het in Zoetermeer gezien, brandstichting, er worden allemaal dingen gedaan. Dus je moet daar wel wat bebouwing hebben, in welke vorm. En ik dacht een goed voorstel ingebracht hebben bij de bijeenkomsten die er zijn geweest, voor de betrokken omwonenden en de betrokken verenigingen binnen de gemeente. Dus de drie bijeenkomsten die hebben plaatsgevonden, daar was ik. Na de eerste ging ik eigenlijk best blij naar huis, want we hadden drie opties ingebracht. Ik bracht de eerste optie in, maak er een hofje van, want er zijn zo verschrikkelijk veel senioren die eigenlijk een groot huis achter zich willen laten, en het liefst in een kleinere bebouwing gaan wonen, met gelijkgestemden, met niet de benodigde verzorging van tuin of wat er ook op hun erf staat. Ik denk dat een groot aantal mensen mij kent. Ik ben eigenaar en bewoner van het Hoge Huis, aan de Noordeindseweg. Dat is een van de oude panden, en ik zorg ervoor dat dat pand in zijn historische staat blijft, maar het is straks een van de weinige panden die er nog is. Uit 1700 is

alleen dit molenaarswoning nog aanwezig. Alles is verder weg. Mijn huis is van 1876. Dus over een jaar, 150 jaar oud. Dus ik voelde me best verantwoordelijk om ook hier te komen staan. En ik heb vanmiddag gewoon iets uitgewerkt. Op basis, waar hebben senioren behoefte aan, en zou je dat op dit perceel in kunnen vullen? Wat er nu gebracht wordt door de gemeente, er zijn vijf kolossale panden, miljonairspanden, dus dit ene miljoen gaat straks verkocht worden voor vijf miljoen, grofweg gerekend, ik zal er niet zo ver vanaf zitten. En ik vind het gewoon belachelijk. Als je de keuze maakt van, wat is de wens van senioren, en dat denk ik ook aan mezelf, ik ben ook de zeventig gepasseerd, dat bijhouden van dat huis van mij, dat wordt toch met de dag moeilijker. Ik ga niet zo gemakkelijk meer de dakgoot in op negen meter hoog, et cetera, et cetera. Dus, ik lees een stukje voor, want dat vind ik makkelijker, dan sla ik niks over. Zet ik eerst mijn bril op.

De voorzitter: Mijnheer Overmeer, ik ga u even onderbreken. U zit al aan de vijf minuten.

Inspreker 5: Oké, ik lees dit snel door.

De voorzitter: Dat hangt er vanaf hoe snel dat gaat en hoeveel minuten dat u nodig heeft.

Inspreker 5: Ik lees gewoon één stuk door, ik geef voor de rest geen...

De voorzitter: Ik hou het scherp in de gaten. Heel kort, maar krachtig, wat uw plan is.

Inspreker 5: Oké. Een hofje met vier woonblokjes van twee woningen voor senioren met alleen begane grond en voordeur naast elkaar en parkeerplek ervoor. Gelegen tussen de gemeenschappelijke groene omgeving van een perceel met bomen. De molenaarswoning als ontmoetingspunt en als historisch informatiepunt. De molenstomp weer zichtbaar gerestaureerd tot zithoogte. De woningen natuurlijk altijd bereikbaar voor hulpdiensten. De woningen hebben geen verdieping en per twee een gezamenlijk aan weerszijden aflopend dak. De woning omvat ingang, kamer, keukengedeelte, badkamer, toilet en slaapkamer. Gedachte is ook om de huisaansluiting niet per woning, maar per twee aan te leggen met indien gewenst een tussenmeter. Als bouwmethode, ik ben op de helft. Als bouwmethode wordt uitgegaan van een kleine compacte lichte houten huizen, die zestig jaar geleden zijn toegepast en waarvan er nog diverse in Berkel en Rodenrijs staan. De grondbelasting is zeer laag en er hoeft niet geheid te worden. Een eenvoudige fundatie wordt er toegepast. De bouwkosten zullen hierdoor zeer laag zijn in verhouding tot het gemeentelijke plan van bebouwing, waarbij er niets van het huidige perceel zal overblijven. Let op mijn woorden. Uit ervaring, er zal niets overblijven als er met de bouw is begonnen. Voor het beheer van het groene perceel met boomopstand, fruitbomen, moestuin, de molenaarswoning en de molenstomp zal een vereniging worden opgericht. Denk aan herenboerderij waar de bewoners lid van moeten zijn en omwonenden lid van kunnen worden. Ik wil deze optie graag met de gemeente en de geïnteresseerde bouwer, makelaar bespreken en uitwerken. Er is veel interesse voor dit plan. Zo groot zelfs dat ze al verkocht zouden zijn indien te koop waren aangeboden. Waarschijnlijk ben ik de eerste die er een koopt, gelet op mijn leeftijd en waar ik woon. Randvoorwaarden, rust en veiligheid is een voorwaarde. Dat is mijn verhaal.

De voorzitter: Mijnheer Overmeer, we gaan eens even kijken of u inbreng tot vragen gaat nopen. We gaan eens even kijken. Mijnheer Xhemaili.

De heer Xhemaili: Dank u wel, voorzitter. Dank voor het inspreken. U had het in uw inspraak over een plan die u heeft gemaakt. Is het college daar op de hoogte van? Of is dat echt vers in de pers? En hoe hebben ze gereageerd?

Inspreker 5: Nee. Bij de eerste bijeenkomst, van de drie bijeenkomsten voor betrokkenen, werd er door de omwonenden en de organisaties visies neergezet. Er zijn drie concepten neergezet. De eerste was dus het hofjesplan. Iedereen heel enthousiast. De tweede was, we kunnen ook wel een paar half in het water zetten. Ook hartstikke goed. En de derde was, er was er nog eentje waarbij het perceel behouden bleef. En toen kwamen er ook, er moesten nog twee opties van de gemeente moesten nog worden toegevoegd. Optie vier en optie vijf. Komen we bij de tweede bijeenkomst, en ik was wat later, ik heb meer van die bijeenkomsten meegemaakt en ik weet bijna altijd dat er mensen zitten in de ruimte die daar niet thuis horen. En ik hoorde de projectleider aan. En het eerste waar hij mee begon, was de eerste drie opties gewoon schrappen. Met de opmerking, om financiële redenen is dat niet haalbaar. Punt. Ik denk, waar zitten we nou in vredesnaam, de gemeente laat het speciaal organiseren, drie bijeenkomsten.

Eén om met de betrokkenen tot ideeën te komen. En bij de tweede worden die gelijk weggevaagd. Ik zeg, ja, ik zeg maar, ik stap op. Ik zeg, ook in de historie is er een heel mooi spreekwoord, aan een dood paard moet je niet trekken. En ik ben weggegaan. En ik had er ook echt werkelijk genoeg van als er zo omgegaan wordt met mensen. Eerst half zalvend de gedachte geven dat ze nog inbreng hebben. En achteraf blijkt dat het eigenlijk gewoon omgekeerd is. Want de projectleider gaat, kijk, ze hebben in mogen praten. Ze hebben mogen praten. Ja, maar als je er ook werkelijk helemaal niks mee doet. Werkelijk helemaal niks. Want het plan is alleen maar erger geworden.

De voorzitter: Mijnheer Overmeer, ik ga u even onderbreken.

Inspreker 5: Van vier naar vijf naar zes, groter. Huizen van boven de miljoen.

De voorzitter: Ja, maar uw antwoord is helder in relatie van de vraagstelling.

Inspreker 5: Ik wil wel duidelijk zijn.

De voorzitter: Maar dat begreep ik al. En ik denk de commissieleden ook. Even kijken, er was nog iemand. Mevrouw Leijendekker.

Mevrouw Leijendekker: Voor uw inspraak. We hebben eerder bij de eerdere sprekers gehoord dat er ook heel erg veel belang werd gehecht aan het behouden, behalve aan het historisch erfgoed, aan het behouden van die oude bomen en de ecologische voordelen daarvan. Is in uw plan daar ook voldoende plaats voor?

Inspreker 5: Zeker, want die seniorenwoningen zijn gewoon kleiner en hebben maar één verdieping. Dus je kan...

Mevrouw Leijendekker: Maar die beslaan dan toch wel grond, waar bomen staan?

Inspreker 5: Ja, ze beslaan grond, stukjes. Ik ga er gewoon vanuit dat je wel een gesloten...Het gaat geld kosten en het moet ergens wat opleveren. Dat miljoen reken je uit en dan reken je gewoon, wat is daar nodig? Dan zie je dat je daar wel wat kan bouwen. En het perceel is dus, het blijft van de gemeenschap. Want die mensen wonen daar en als je twee ouderen naast elkaar laat wonen voldoe je ook aan een aantal zaken als buurthulp. Ik hoef dat allemaal niet te vertellen.

De voorzitter: Ik denk, mijnheer Overmeer, dat de vraag van mevrouw Leijendekker beantwoord is. Even kijken, wie nog meer? Niemand? Mijnheer Overmeer, dank voor uw inbreng.

Inspreker 5: Oké, graag gedaan.

De voorzitter: Dan hebben we de sprekers gehad.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering

De voorzitter: Dan gaan we over tot de volgende agendapunten. Punt 3 van de agenda, vaststelling van het verslag van de vorige vergadering van december. Geen op- en aanmerkingen? Bij deze vastgesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De voorzitter: Punt 4 van de agenda, vaststelling van de agenda. En voor de agenda stel ik voor punt 5.a en 5.b om te draaien, omdat er, gehoord de sprekers, toch belang gehecht wordt om zo snel mogelijk hiermee verder te gaan. Kan de commissie daarmee instemmen? Ik zie overal een ja. Mooi zo, dan gaan we daar straks toe over. En punt 4 is ook inventarisatie rondvragen. Tot heden en vanmiddag geen rondvragen gezien. Dus dat is mooi.

5. Bespreekpunten

5.b Ontwikkeling Lies Frankenweg 1 - door PvdA, CDA en GroenLinks

De voorzitter: De bespreekpunten. Dan gaan we nu over naar het bespreekpunt van de Lies Frankenweg. En aan de linkerkant zit mevrouw Cnossen, die straks ook het nodige aan beantwoording zal geven, denk ik. Even terughalen, we hebben zojuist de vijf insprekers gehoord over de herontwikkeling van de kavel aan de Lies Frankenweg. De indieners van het bespreekpunt willen met de commissie spreken over de historische en ecologische waarde van deze locatie. En of het mogelijk is ook richtlijnen voor in de toekomst aan het college zijn te geven. Dat even ter inleiding bij dit bespreekpunt. Dus de vraagstelling is, wie kan ik het woord geven? Mijnheer Xhemaili, gaat uw gang. Even nog voor u allen, 3-2 ten aanzien van dit agendapunt. Hou het in de gaten.

Eerste termijn

De heer Xhemaili: Dank u wel, voorzitter. Dit bespreekpunt is ingediend samen met mevrouw Leijendekker van het CDA en Marko Ruijtenberg van GroenLinks. En eigenlijk heeft u al een hele mooie samenvatting gegeven waarvoor het nu zit en wat we gaan bespreken. De Lies Frankenweg 1 is dus een uniek perceel in de Westpolder met hoge historische en ecologische waarde. Dat gaven de verschillende sprekers ook aan. Op dit perceel staat een van de oudste woningen van Berkel en Rodenrijs. Er leven veel dieren en er staan hele oude, grote bomen. In oktober 2020 heeft het college de raad geïnformeerd dat het perceel is aangekocht en wordt inmiddels in eigendom van de gemeente. Het doel is om de Westpolder integraal af te ronden. Herontwikkeling met vrije kavels en aanschaf, met de aanschaf financieel haalbaarheid. Echter, zoals de vele insprekers aangaven, er leeft wat bezorgdheid in de omgeving, in de buurt en bij verschillende stakeholders. Een aantal redenen zijn al benoemd. Waar komen de grote woningen, biodiversiteit, aanwezige bomen en cultuurhistorie. Het doel van de behandeling is dus van de indieners die graag een discussie willen in de commissie over wat het belang is van biodiversiteit en cultuurhistorie in de ontwikkeling van de omgeving. En het college dus richtlijnen geven inderdaad, wat de voorzitter mooi samenvatte, voor de toekomst. De vragen die ga ik benoemen en ook gelijk aangeven hoe wij erin staan als PvdA. Hoe zou de gemeente om moeten gaan met historische en ecologische waarde bij aanschaf van dit perceel en eventueel andere toekomstige percelen? Wat PvdA betreft moet je daar zeer zorgvuldig mee omgaan. Als bebouwing mogelijk is op kleine schaal waar natuur en cultuur kan worden behouden is dat zeer aan te raden, want dan heb je nog een beetje wat dorps op een kleine schaal. Twee, is er een alternatieve ontwikkeling anders dan woningbouw mogelijk voor dit perceel? Ja, ik denk dat je ook de natuur kan behouden. Drie, als er geen alternatief is voor woningbouw, welke soort bouw en aantallen zouden acceptabel zijn? En hoe kan de historische en ecologische waarde ingepast worden? Dat is een hele goede vraag. Ik heb daarover zitten nadenken. En je kan denken, wat de inspreker aangaf, kleine woningen voor senioren. Ik sprak toevallig een collega van mij op het werk, die wil heel graag levensbestendig wonen. En dan kijkt hij in onze gemeente rond wat mogelijk is, dan praten we over huizen voor 1 miljoen, voor levensbestendig wonen voor ouderen. Dus als we voor onze ouderen willen gaan bouwen, kan je wat kleiner bouwen en wat past bij de buurt. Vraag vier, hoeveel ruimte ziet u in de financiële uitgangspunten? Is het denkbaar om de algemene reserve of de grex in te zetten voor het beschermen van de waarde van het perceel? Wat PvdA betreft is dat heel goed mogelijk als het gebalanceerd en financieel acceptabel is. Er zijn verder een aantal vragen gesteld aan het college, die ga ik niet voorlezen. Maar ik neem aan dat het college deze wel gaat beantwoorden. Ik wil heel graag nog een extra vraag toevoegen. De laatste inspreker had het over dat zij met een alternatief plan willen komen en ik wil graag van het college horen, stel dat het plan wordt ingediend, hoe is het mogelijk dat het plan wordt uitgevoerd? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zag mevrouw Leijendekker volgens mij. Oh, u had een interruptie? Mijnheer Blonk, een interruptie aan de heer Xhemaili.

De heer Blonk: Ja, ik heb een hele korte vraag aan de heer Xhemaili, voorzitter. Is de heer Xhemaili in het huis geweest?

De voorzitter: Mijnheer Xhemaili.

De heer Xhemaili: Kunt u dat, die vraag nader duiden?

De heer Blonk: Bent u in de woning geweest, die molenaarswoning waar het vanavond over gaat?

De heer Xhemaili: Nee, ik ben zelf niet in de molenaarswoning zelf geweest, maar ik weet dat het een hele oude woning is en loods wil ik het niet noemen, maar er staat een loodsachtig gebouw.

De voorzitter: Ik ga verder. Mevrouw Leijendekker.

Mevrouw Leijendekker: Misschien maar gelijk beginnen. Dank u wel, voorzitter, voor het woord. Ik ben wel in de woning geweest en het is een, er moet wel wat aan gebeuren wil dat ooit behouden blijven. Dat kan ik dan al wel zeggen. Ik ben mede-indiener van het bespreekpunt. Fan van de groene buurt, een prachtige wijk. Maar ook een prachtige oase hebben we daar. Ik zie gewoon de Lies Frankenweg 1 als een prachtige groene oase. En als ik dan gelijk doorga op de vragen die wij stellen in het bespreekpunt. Hoe zou de gemeente om moeten gaan met de historische en ecologische waarde van dit pand? Dan denk ik dat het zoveel mogelijk zou moeten worden behouden. Ik ben ook volger van het LinkedIn profiel van de gemeente. En ik werd daar een paar dagen geleden helemaal blij van vanwege een actuele post van de gemeente over het toetsingsstelsel natuurinclusief bouwen en inrichten. Ik denk wauw, heel goed idee met allemaal mooie toetsvragen waarbij bij elke ontwikkeling ruimte voor groen moet zijn. En toen dacht ik, dat is dus helemaal mooi voor de ontwikkeling van dit gebied. En ook de inrichting van het gebied. En daarom denk ik dat juist hier een uitgelezen kans is voor de gemeente om groen te behouden en behoud van natuur en ook historisch erfgoed en de belangrijke ecologische waarden. Is er een andere alternatieve ontwikkeling mogelijk dan woningbouw? Ja, graag. Graag zoveel mogelijk een ontwikkeling waar zoveel mogelijk groen wordt behouden. De oude bomen, de hoge bomen en een mooie inpassing van de molenstomp. Desnoods met een soort renovatie constructie van de molenaarswoning. Het zou een mooie parkachtige inrichting moeten worden, ook waar de bewoners voor pleiten. Als er dan geen alternatief is voor woningbouw. Ik wil liever zo min mogelijk woningbouw zien. Er zou ruimte moeten zijn voor groen. En dat niet alleen maar in beheer is van particulieren. Want er is een risico dat particulieren toch graag vrij zicht willen hebben en dan de bomen ook weer weggehaald worden. Hetzelfde geldt bij de aanleg van leidingen. Dat hebben we natuurlijk ook gezien bij de Zuidersingel. Hoeveel ruimte ziet u in de financiële uitgangspunten? Ik vind dat heel moeilijk te zeggen. Ik heb eigenlijk nog geen enkel financieel plaatje gezien. Ik heb alleen maar de brief gezien waar gezegd werd, we hebben het voor 1,1 miljoen aangekocht en het moet terugkomen. Maar ik heb geen enkel andere plan gezien. En ik zou graag een voorstel van de gemeente hebben om te kijken wat voor alternatieven er zijn en wat voor ruimte er is dan. En wat van ons als raad gevraagd wordt. Dank u.

De voorzitter: Ik ga, denk ik, nu maar naar de heer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. In dit huis, in de gemeente Lansingerland en überhaupt in de westerse wereld, gaat het heel vaak over cijfers. Het gaat over inkomsten, het gaat over uitgaven, het gaat over koopkrachtplaatjes en het gaat over bruto nationaal product. En hoe kunnen we zorgen dat we meer kapitaal verwerven? Langzaam maar zeker moeten we ons gaan realiseren dat we een beetje tot de randen komen daarvan. In de Bhutan daar wordt al gekeken van, hoe gelukkig zijn mensen en bestaat er zoiets als een bruto nationaal geluksindex. Waarbij ook gekeken wordt naar, wat hebben mensen nodig? Hoeveel natuur is er? Hoeveel ruimte is er? Mensen hebben natuur en ruimte nodig om tot een gelukkig, zelig mens te komen en dat kan niet alleen maar op basis van feiten, cijfers en hoe kunnen we zoveel mogelijk vergroten. Wat we hier nu ook zien is dat de gemeente Lansingerland heeft dit ingekocht en ik zie...

De voorzitter: Ja, ik zie het ook. Mijnheer De Graaf.

De heer De Graaf: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag aan de heer Ruijtenberg. U noemt allemaal dingen die nodig zijn om gelukkig te zijn. Hoort een huis daar ook bij, wat u betreft?

De voorzitter: Mijnheer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Ja, een huis hoort daar ook bij. Maar goed, dan gaat het er ook om, wat voor soort huis heb je nodig? Heb je een huis nodig van meer dan een miljoen om gelukkig te zijn? Of kun je ook gelukkig zijn in een tiny huis? Geluk is namelijk wat je zelf ervan maakt. Geluk is het feit dat je geborgen bent. Geluk is het feit dat je naar buiten kunt lopen. Dat je daar een vogel ziet vliegen. Dat je een vos ziet lopen. Dat je een egel daar ziet lopen. En geluk kan in een heel groot en heel duur huis zijn waar vervolgens alleen maar tegels omheen liggen.

Daar word je niet gelukkiger van. Geluk is in the eye of the beholder. En puur alleen maar het bezit hebben van een huis maakt daar niet zoveel uit. Het gaat om, wat voor soort huis? Waar staat dat huis? En hoe is de omgeving van dat huis? Als we daarop komen, worden er een viertal vragen gesteld. Hoe zou de gemeente om moeten gaan met historische en ecologische waarde bij de aanschaf van dit perceel en eventuele andere toekomstige percelen? We hebben de insprekers al gehoord. Die hechten heel veel waarde aan de natuurhistorische versie van dit gebied. Aan de cultuurhistorie die er is. En we weten dat er in de Lansingerland niks is. We hebben ook de laatste inspreker erover gehoord. We hebben hier eerder in het centrum van Berkel en Rodenrijs, daar is een pand dat ook historische waarde heeft. Daarvan zijn we voor het voldongen feit gesteld dat een projectontwikkelaar heeft gezegd, hoe het nu is, de maalterij, we kunnen het niet bebouwen op die manier. We gaan het anders doen. En weer een stukje historie weg. We moeten zuinig zijn met die weinige historie die we hebben in Lansingerland. We moeten zuinig zijn met wat we hebben. En we moeten dat koesteren. Daar waar zoveel mogelijk. Dat betekent dus dat we daar veel nauwkeuriger mee om moeten gaan. Als wij ons hier verkopen als dorpse charme binnen de Randstad, dan kunnen we niet zeggen, alles wat ook maar een beetje ruikt naar dorpse charme, dat halen we weg, want de cijfers zijn belangrijker. Uiteindelijk moet het financieel lonen. Dan schiet je jezelf in je voet en ben je zelf gewoon niet meer geloofwaardig daarin. Is er een alternatieve ontwikkeling anders dan woningbouw mogelijk voor dit perceel? Ja, die is er, natuur. Als er geen alternatief is voor woningbouw, deze vraag is eigenlijk al niet te beantwoorden, want er is een alternatief mogelijk voor woningbouw, en dat is natuur, dat is cultuurhistorie. Dat is zorgen dat hier een parkachtige omgeving is, waar mensen kunnen genieten, mensen kunnen recreëren, mensen kunnen verblijven, en een frisse neus kunnen halen binnen al die woningen die er zijn. Het is belangrijk daarvoor om dat te houden. Stel nu echter dat we zouden overgaan om tot een soort van compromis te hebben van, er moet iets, dan gaat wat ons betreft niet de voorkeur uit naar hofjeswoningen of naar hele dure woningen van meer dan een miljoen, maar dan zouden we kunnen kijken naar tiny houses, die als het ware als een soort van community kunnen zijn, waar je in samenhang met de natuur kan leven. Daar zouden eventueel nog mogelijkheden voor zijn om dat te doen. Hoeveel ruimte ziet u in financiële uitgangspunten? Mevrouw Leijendekker gaf aan, er is nog weinig zichtbaar van die financiële uitgangspunten, maar wat ons betreft geven we hier voor de eerste keer in Lansingerland de voorkeur aan ecologie, aan natuur, aan geluk boven geld en zetten we de financiële ruimte in. Dank u wel.

De voorzitter: Eens even kijken, zijn dat vragen aan de heer...Nee, dan na de indieners van dit bespreekpunt gaan we over naar de andere fracties. Mijnheer Blonk.

De heer Blonk: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, we hebben het hier over een klein stukje grond in de Westpolder van circa 1500 vierkante meter. Er staat een oude, vervallen molenaarswoning en een hele lage molenstomp. In feite alleen de fundering van de molen die in 1928 of zo geloof ik, in die omgeving is gesloopt. Eromheen volstrekt niet bijgehouden groen, omgevallen bomen en op omvallen staande bomen. Het huis is enorm verzakt en in feite onbewoonbaar. Met verzakkingen en scheuren in de muren en de fundering, waardoor deuren en ramen niet meer goed sluiten en op vele plaatsen daklekkages zijn. Er staat ook nog een nagenoeg vervallen atelier op het perceel. Ik ken het perceel en de vervallen woning erg goed. Ik ben er sinds het jaar 2000 regelmatig geweest en ook in huis bij de toenmalige eigenaar. De gemeente heeft het aangekocht voor een fors bedrag. En dat was fors, omdat er woningen gebouwd zouden kunnen worden. Vier nieuwe of de huidige woningen renoveren en drie nieuwe. Het is nooit de bedoeling geweest dit te ontwikkelen als groen of een wijkparkje. Daar is het college al jarenlang helder over geweest en heeft daar in ieder geval naar de raad toe en naar mij toe geen misverstand over laten bestaan. Dit perceel nu een andere bestemming geven dan voor de vier woningen vind ik financieel onverantwoord en niet opwegen tegen het verlies van een deel van het groen. Het is de bedoeling om levensvatbare bomen zoveel mogelijk te sparen bij de bouw van die woningen. Alles overwegende zal mijn fractie het college steunen op dit kleine stukje grond, vier woningen te bouwen en zal een fietspad kunnen worden doorgetrokken door het perceel. Ik denk dat ik met deze tekst die ik hier aangegeven heb de vier vragen die aan de commissie zijn gesteld heb beantwoord. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Blonk. Mijnheer Xhemaili, een vraagstelling aan de heer Blonk? Houdt u uw tijd in de gaten? Gaat uw gang.

De heer Xhemaili: Dank u wel. Ik moest even naar de tijd kijken, maar volgens mij heb ik nog voldoende. Vraagje aan de heer Blonk. Is hij op de hoogte dat de aanleg van de zuidrand wel

groen is ingetekend in dat gebied? Is de heer Blonk op de hoogte ervan dat de zuidrand wel als groen is ingetekend?

De voorzitter: Mijnheer Blonk.

De heer Blonk: Ja zeker, dat weet ik, want het college geeft ook aan als we die woningen gaan bouwen, dan doen we, daar is ook overleggen geweest, is ook aangegeven, dat daar heel veel groen ook in komt. Dus het is niet een kale vlakte waarin alleen maar vier woningen staan. Dus er zit ook veel groen in. Dat klopt, ja.

De voorzitter: Even kijken, mijnheer Hofman.

De heer Hofman: Voorzitter, dank u wel. De Lies Frankenweg, een atypisch bespreekpunt. En ik vind het ook erg lastig, want we moeten het hebben over de gevolgen van een besluit dat al een paar jaar geleden is genomen en hoe we daar nu wel of niet op willen gaan voortborduren. En de grote vraag die nu vandaag voor ligt is, welke waarde kennen we toe aan cultuurhistorie en ecologie versus de voorgenomen woningbouw? En die laatste vraag, de ecologievraag, die kunnen we eigenlijk vrij eenvoudig beantwoorden. De huidige ecologische waarde die er nu op dat perceel ligt, die is destijds bij het verwerven in 2022 door het college van ondergeschikt belang geacht en is daarmee ook niet echt een kader voor de planvorming. Dat betekent niet dat ik en mijn partij dat niet belangrijk vindt. Maar als dit een groot punt voor mij was geweest, dan had ik er in 2022 bij de verwerving op aan moeten slaan. Vanaf dat moment is in principe de weg vrij voor herontwikkeling. Waarbij de bomen eventueel verwijderd kunnen worden en elders kunnen worden gecompenseerd. En ik vind het niet heel kies om daar dan op een later moment, tweeënhalf jaar later, weer op terug te komen op het moment dat het dan nu hier voor ligt. Ten tijde van de aankoop was bekend dat het perceel cultuurhistorisch waardevol was. Maar waar alles precies zat, dat was niet bekend. En voor wat betreft de woning geldt wat ons betreft, als deze bewoonbaar kan blijven, dan is dat prima in lijn met het toenmalige aankoopbesluit en behouden we een locatie met bouwhistorische waarde in Lansingerland. Als nou uit onderzoeken blijkt dat bewoning niet meer mogelijk is dan is sloop nieuwbouw wat ons betreft een optie. De vraag is alleen wie dat mag onderzoeken. Want WC Eend adviseert natuurlijk WC Eend. Dan hebben we de molenstomp nog over. Ten tijde van de aankoop door de gemeente was die molenstomp niet of beperkt in beeld. Inmiddels is die beter in beeld. Maar bij bezoek aan de locatie bleek dat de ligging eigenlijk nog niet helemaal duidelijk is. Maar een cultuurhistorisch waardevolle molenstomp is wat ons betreft wel een mogelijke gamechanger. Als onafhankelijke partijen ons adviseren dit te conserveren dan moet dat zijn weerslag krijgen in de business case van destijds. Dan kan je wat ons betreft niet meer als kader aanhouden dat je er geen geld op zou mogen inleveren. En daarin verschillen wij als overheid van een marktpartij. Wij zijn er voor het algemeen belang. En als het behoud van een molenaarswoning en een molenstomp inhoudt dat je op dit perceel nog maar nul, één of twee woningen kunt gaan passen dan moeten we dat doen. Ook als daarmee de business case negatief uitpakt. Dat heb je soms met grondverwerving als overheid, you win some, you lose some. In het bespreekstuk wordt nu de suggestie gewekt om het te dekken vanuit de grex. Dat zou een idee kunnen zijn. Maar volgens mij is dit stuk nou juist buiten de grex gehouden om moverende redenen. Misschien kan de wethouder die redenen noemen of ingaan op de suggestie zoals die in het bespreekstuk gedaan is. Om tegenvallers te dekken denken wij niet dat het een goed signaal is naar de omgeving om dan maar ver buiten de perceelgrenzen van het aangekochte perceel te gaan denken met nieuwe woningbouw. Voorzitter, we moeten even de conclusies afwachten, want er wordt nog allerlei onderzoek gedaan. Maar wat ons betreft moeten we hier kijken naar een beperkte woningbouwopzet. Waarbij de gemeente haar verlies neemt en de cultuur historisch waardevolle elementen omarmt en beschermt. Dat betekent ook naar de toekomst toe. En dus ook in de verkaveling en rechten en plichten die toekomstige bewoners op de grond krijgen. Zoals kapvergunningen die al genoemd werden en dat soort zaken. Voorzitter, dat was het even voor mij in eerste termijn, tot zover.

De voorzitter: Ik zie toch een vraag aan u van de heer Blonk.

De heer Blonk: Ja, ik heb een vraag ten aanzien van, hij gaf aan, we win, over grondexploitatie, we win sometimes and we lose sometimes. Maar u weet toch net zo goed als ik dat de verliezen op de grondexploitaties in verre in de meerderheid staan dan de winsten erop. Die hebben we zelden. Dus ik begrijp uw opmerking daarin niet.

De heer Hofman: Volgens mij pakken we enorme winst op Wilderszijde, waar we het vanavond later nog over gaan hebben. Dus misschien zijn de verliezen wel groter dan de winsten. Maar het is niet zo dat je als overheidspartij te allen tijde kunt zeggen, hij moet en hij zal sluitend zijn. Dat is strijdig met het algemeen belang waar je voor zit.

De heer Blonk: Correctie op de Wilderszijde, u vergeet blijkbaar de afschrijving die wij pakweg acht, negen jaar geleden gedaan hebben. Die was gigantisch.

De voorzitter: Even kijken, wie volgt? Alle fracties heb ik nog niet gehad. De heer Zantman zie ik komen, ja.

De heer Zantman: Voorzitter, dank u wel. Dank ook aan de indieners van het bespreekstuk, evenals de aanwezigen op de publieke tribune. Ik heb uw vragen trouwens verwerkt in mijn betoog, dus ze komen allemaal zeker aan bod, maar niet puntsgewijs. Allereerst vindt onze fractie het een goede zaak dat er mensen in de bres springen voor deze zaken in onze mooie gemeente. Desalniettemin zijn we ook wel kritisch daar waar het gaat om publiek geld. Een hoop geld in dit geval. Uiteraard ben ik ook zelf ter plekke gaan kijken, voorzitter. En om eerlijk te zijn, schrok ik een beetje. Wat op papier nog leek op een mooi idyllisch plekje, bleek in de praktijk een stuk weerbarstiger. De oude bomen heb ik eerlijk gezegd niet kunnen vinden. De bomen die er stonden zijn wel groot, maar ook uit hun krachten gegroeid. De eerlijkheid gebiedt me dan wel weer te zeggen dat ik het terrein niet kon betreden. Dus de ecologische waarde kan mijn fractie hierdoor ook moeilijk op waarde schatten. Echter is de situatie nu daar ronduit onveilig. We zijn het zeker wel eens met de indieners dat historisch erfgoed bewaard en gekoesterd moet worden. Er is immers al genoeg verdwenen, met als meest recente voorbeeld de al eerder genoemde maalderij. Ook mijn fractie heeft een zwak voor het molenaarshuisje en de restanten van de molenstomp. Echter heeft de gemeente jaren geleden als eigenaar zoveel mogelijk afscheid genomen van publieke monumenten, omdat het onderhoud gewoonweg te zwaar drukte op de begroting. Nu zo'n avontuur dan ook aangaan, drijft regelrecht in tegen het huidige beleid. Het ravijnjaar 2026 komt eraan, dus de komende jaren zal er veel bezuinigd moeten gaan worden. Dit is dan ook moeilijk te verkopen aan de inwoners elders Lansingerland. Dus, maar voorzitter, onze fractie staat open voor creatieve ideeën. Ik zou de omwonenden, belanghebbenden en de indieners van het bespreekstuk dan ook willen oproepen om met een mooi plan te komen. Bijvoorbeeld samen met een private partij het pand kopen en opknappen. Zoals bijvoorbeeld gebeurd is met de boerderij op de kruising Anjerdreef-Rodenrijseweg. Vervolgens vraag ik dan het college om hier creatief naar te willen kijken. Echter tot die tijd houden wij gewoon vast aan de lijn van het college en zullen we die zo lang steunen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Even kijken, mijnheer De Graaf.

De heer De Graaf: Dank u wel, voorzitter. Een andere de heer De Graaf vanavond. Dat is overigens geen familie, voor zover ik in elk geval weet. Mooi onderwerp vandaag op de agenda. Ik heb een beetje toch een soort van déjà vu, want we hebben het vaker over dergelijke onderwerpen gehad hier. Ik herinner me inderdaad de discussie, daar werd net al even aan gerefereerd, over de maalderij, maar ook De Wildert. Het is natuurlijk een dilemma als je voor dit soort keuzes en ontwikkelingen staat om je af te vragen, te besluiten, waar doen we nou verstandig aan? Wij vinden het als VVD natuurlijk ook wel belangrijk dat wij ons historisch erfgoed koesteren. Maar de vraag is, tegen welke prijs en valt er nog wat te koesteren als je op een gegeven moment de vervallen staat van bepaalde gebouwen ziet? En moet je dan toch niet gewoon voorrang geven aan de woningbouwontwikkeling en de integrale ontwikkeling van het gebied, waar we ook met zijn allen in dit huis toe besloten hebben? En dat is wel een beetje hoe we naar dit verhaal kijken. Hetzelfde geldt een beetje voor de bomen. We hebben een wisselend track record in onze gemeente als het gaat over groen en bomen. We hebben natuurlijk de zeperd aan de Zuidersingel gehad, niet zo lang geleden. Ik hoop in elk geval dat het college ook daar lering uit getrokken heeft om daar wat zorgvuldiger mee om te gaan. Maar ik herinner me ook een discussie in dit huis over Klein Berkeloo, waar volgens mij met elkaar we een stukje succesvoller waren als het over het behoud van een aantal bomen en waarde ging. Dus laat dat dan een voorbeeld zijn. Als we naar deze specifieke locatie kijken, kunnen we ons goed voorstellen dat in zo'n wijk in ontwikkeling, zo'n nieuwbouwwijk, als je de opportunity hebt om daar een mooie stedenbouwkundig icoon te maken in de vorm van oude bomen en een oud pand. Een beetje, ik weet niet of het een goed voorbeeld is, maar het Pannenkoekenhuis hier in Pijnacker, dat is in zekere zin natuurlijk ook een bepaalde groene oase in een nieuwbouwwijk, met een gebouw met een hele andere bestemming. Als iets dergelijks in een integraal plan in te

passen is, dan zijn wij daar zeker voor. Ik denk dat ook de stedenbouwkundige waarde van zo'n wijk vergroot. Maar nogmaals, niet ten koste van alles. We zijn er ook zeker niet voor als gemeenschapsgeld vanuit algemene reserve zo wordt aangewend, om dat soort ideeën mogelijk te maken. Maar we willen wel het college uitnodigen om dit soort beraadslagingen mee te nemen in het ontwikkelen van het integrale plan, wat in ontwikkeling is, en wat ook in dit huis netjes voorgelegd en besproken gaat worden. Ik merk dat een aantal van de discussies vanavond in het huis misschien wat opportuun of voorbarig zijn. Er ligt natuurlijk nog steeds geen concreet plan voor. Die suggestie wordt wel af en toe gewekt. Ik denk dat we even moeten kijken en de ruimte moeten bieden aan het college om gewoon met een goed verhaal naar ons te komen. En nogmaals, ik reken er wel op dat het college, gehoord hebbende de beraadslagingen, gehoord hebbend de geluiden, de maatschappij en onze bewoners daar toch wel een bepaalde waarde aan toekent, aan hecht en dat ook in zekere zin in de plannen de vorming verder meeneemt. Maar ik wacht ook in dat kader de eerste termijn van het college graag even af. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Van Berkel, gaat uw gang.

De heer Van Berkel: Dank, voorzitter en dank ook aan de indieners van dit bespreekpunt. Wij zitten hier ook een beetje lastig in. Ik volg wel een beetje wat de VVD ook net aangaf. Het is heel goed dat er zoveel gebruik is gemaakt van het inspreekrecht. Maar we zitten in het participatieproces. En ik vind het dan wel heel ingewikkeld dat we als raad tijdens dat proces de paaltjes weer gaan verzetten. Ik vind dat wel echt ingewikkeld, moet ik eerlijk zeggen. Dus ik vind het heel goed dat deze punten zijn gemaakt. En het is ook goed dat het college dat heeft gehoord. En dat het kan worden betrokken. Maar om nu al standpunten in te nemen, ook voordat eigenlijk het hele traject is afgerond. Wij hebben geanonimiseerde gespreksverslagen gezien. We hebben nu wat insprekers gehoord. We hebben wat onderzoeken op de website gezien. Maar we verwachten eigenlijk ook gewoon een visie van het college, wat ook is toegezegd.

De voorzitter: Er is een interruptie van de heer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Als de heer Van Berkel het nu niet het moment vindt om een bepaald standpunt in te nemen, wanneer wil hij dat standpunt dan wel innemen? Als alles al besloten is en afgetikt? Dan ben je best rijkelijk later daarvoor.

De heer Van Berkel: Volgens mij heeft het college aangereikt dat die visie snel na dit proces aan ons wordt toegezonden. Volgens mij is dan het moment. Dus we staan daarmee op het standpunt om het participatieproces niet te doorkruisen en uitkomsten daarvan ook af te wachten, maar ook deze signalen mee te nemen. We staan zeer sympathiek tegen de punten die vanuit stakeholders en ook vanuit insprekers worden aangedragen, maar we gaan dus nu geen standpunt innemen. We wachten de visie van het college af, maar we hopen wel dat het college daarmee wat haast gaat maken. Want we zien de zorgen, volgens mij moeten die ook snel besproken worden op deze plek.

De voorzitter: Volgens mij heb ik iedereen gehad. Ja. Intussen is de heer Van Leeuwen aangeschoven ter ondersteuning van mevrouw Cnossen. Ik heb mevrouw Cnossen driftig zien schrijven. Mevrouw Cnossen, er zijn de nodige vragen gesteld naar aanleiding van dit bespreekpunt. Hoe zit het financieel, hebben we het een en ander nog niet gezien. Ik hoor, creatief kijken naar wat er allemaal vanavond naar voren gekomen is. Zowel van de insprekers als van degenen die het een en ander naar voren gebracht hebben. Hoe zit het met de plannen? Hoe zit het met de participatie? En dan zijn er ook in het bespreekpunt de nodige vragen gesteld. Onder andere over de participatie wat u net ook al gehoord hebt. En misschien kunt u daar ook even kort op ingaan. Mevrouw Cnossen.

Beantwoording college

Mevrouw Cnossen: Ja, het is gelukt. Dank u wel, voorzitter, voor het woord. En dank aan ieder voor zijn inbreng. Insprekers, maar ook de commissieleden. Begrijpelijk dat we dat vanavond op deze manier bespreken, maar toch wil ik wel graag aansluiten bij de laatste twee sprekers die zeggen, het is nog niet compleet, het verhaal. Het college heeft nog niet het complete beeld. We wachten nog het advies af van de commissie ruimtelijke kwaliteit bijvoorbeeld. Zoals u weet adviseren die ook over monumenten erfgoed. Dat moet eerst ook op tafel liggen wil een compleet beeld ontstaan vanuit de participatie, vanuit wat u nu inbrengt en alles wat er op tafel ligt. Het college is van plan in Q2, wil in Q2 want ik hoorde net het woord haast maken van de heer Van Berkel. Het lijkt me ook tijd dat er nu gewoon eens een ei wordt gelegd. Dat ben ik

helemaal met u eens. In Q2 komt er een visie van het college. En het college wil die visie aan de raad voorleggen, zodat u op dat moment ook uw zegje daarover kunt doen en eventueel ook kunt vinden dat het niet goed is. Of wat dan ook. Maar ik denk dat we op die manier het hele proces goed afsluiten. Want er is inderdaad al een heel verhaal vooraf gegaan. Het was wel aardig van de heer Blonk wat hij zei. Want we begonnen in Berkel inderdaad ook met dit perceel. Ik was daar toen ook bij betrokken. En nu kom je het weer tegen. De heer Blonk stopt bijna, ik vast ook wel. Dus het is ook wel weer een mooi plaatje om af te ronden. Maar wat ook wel gezegd werd door de insprekers, de gemeente heeft op een gegeven moment toch besloten, ik dacht dat de heer Hofman het jaartal noemde, '22, om het aan te kopen om ook grip te hebben en er iets bijzonders van te maken. Hadden we het aan de markt overgelaten, dan was daar op dit moment geen invloed meer op. Dus laten we dat voorop stellen. Het college wil inderdaad een volledig verhaal hebben. En ik denk dat de bespreking van vanavond mij in elk geval, en ik ga ervan uit dat het hele college hier kennis van neemt, meeneemt. Ik kijk nog even langs een aantal vragen, voorzitter. Bij de heer De Graaf had ik vooral opgeschreven, het volledige verhaal. Bij de heer Zantman, die wees inderdaad ook op de bezuinigingsronde die we nu aan het doen zijn. De heer Hofman dacht dat dit perceel buiten de grex zit. Nee, het zit gewoon in het hele Westpolder-grex verhaal. Dus het zit erin. U gaf, eventueel financieel verlies te willen nemen. Dat is dus een van de afwegingen die het college meeneemt uit deze bespreking. U noemde ook '22, waar we dus wel al een weg zijn ingeslagen die we nu eigenlijk voortzetten via dit hele proces. Dus het is goed dat u daar ook op wees. De heer Blonk had geen vragen aan het college, als ik het goed heb gezien. Ga ik naar de heer Ruijtenberg, die had een aantal suggesties. Ik kom zo ook even op de vraag van het college. Ik denk dat het handig is om die gewoon op die manier even af te lopen, voorzitter, maar ik kijk even of er nog andere vragen waren. Mevrouw Leijendekker wil een voorstel. Ja, dat komt er inderdaad aan. Een kans voor de gemeente, noemde u het ook. Weet u, die is er ook gewoon. Natuurinclusief bouwen, u zag het op LinkedIn, dat is inderdaad ook een van onze afwegingskaders. Dus weet u, alles wat ook aan ons gevraagd wordt, wij leggen dat langs het beleid wat al is vastgesteld. Dat gaan we niet negeren. En de heer Xhemaili vroeg aan het college, is er een alternatief plan mogelijk om uit te voeren? Ik verwijs toch even naar Q2. Het volledige beeld, volledige visie en dan met elkaar bespreken. Dan ga ik naar de vragen aan het college. Die herontwikkeling haalbaar. Ja, bij heel veel punten zal ik zeggen, dat hoort nu allemaal bij de afwegingen, voorzitter. Ik ben daar misschien een beetje flauw in. Maar het is zo dat het totale beeld echt op tafel moet liggen voor het college om dan die afweging te maken. En dat wel of niet versterken van het bolwerk, ook dat is in de participatie genoemd. En daar hoorde ik een van de raadsleden ook over. Die kavels uitgeven. De participatie heeft al iets van een schetsje gezien. Ook daar kunnen we afwegingen maken en kijken. En ook afwegen wat de participatie daarin heeft opgeleverd. De C, die bestaande woning en historische elementen. Dat is denk ik bij verschillende woordvoerders goed aan de orde gekomen in welke staat die zijn. Maar daar gaat die commissie ruimtelijke kwaliteit nog ons advies geven. En dat moeten we uiteraard nog afwegen.

De voorzitter: Mevrouw Cnossen, er is een vraag van de heer De graaf.

De heer De Graaf: Dank u wel, voorzitter. Ik denk, ik wacht even een natuurlijk moment af. Ik slikte mijn vraag weer in, maar nu u mij het woord geeft, benut ik die kans. Wil de wethouder ook nog wat zeggen over die molenstomp die daar is? Want ik meen, volgens mij is er wat verwarring over. Want ik meen dat ik in een van de beantwoording volgens mij van de eerdere vraag heb gelezen, dat als dat ding daar inderdaad ligt en aangetoond, et cetera, dat dat een plek gaat krijgen in de integrale ontwikkeling. Ik weet niet of de wethouder daar nog iets over kan zeggen of toezeggen, eventueel.

Mevrouw Cnossen: Die wordt dan zeker meegenomen, mijnheer De Graaf. Ik was aangekomen bij natuur en biodiversiteit. Ik denk dat ik richting mevrouw Leijendekker daar al een reactie op heb gegeven. Die aantallen woningen, dat is inderdaad op dit moment ook nog de afweging in het totale plan. Dan zitten we bij twee, participatie is bijna afgerond en wat gaan we daarmee doen? Dat ophalen van al die meningen leidt uiteindelijk tot een visie die aan uw raad zal worden voorgelegd. Het vervolgtraject, Q2, tweede kwartaal in normale mensentaal, gaan wij dat in deze raadzaal met elkaar bespreken. En het college heeft inderdaad gedacht dat het gewoon verstandig is om, je zou zo'n visie ook aan het college kunnen houden en u achteraf daar een discussie over kunnen laten houden. Maar in dit geval, waar gewoon zoveel meningen over zijn, dat het heel erg goed is om juist de gemeenteraad dit voor te leggen. En dat u met elkaar bespreekt of dat de juiste koers is die het college op dat moment in die visie neerlegt. En zo gaan we het aanpakken, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Ik heb een vraagstelling van de heer Hofman aan de wethouder, denk ik.

De heer Hofman: Ja, klopt. Dank u wel, voorzitter. De wethouder noemt bespreken in Q2, voorleggen aan de raad in Q2. Is dat dan voorleggen ter besluitvorming of is dat voorleggen ter advisering?

De voorzitter: Mevrouw Cnossen.

Mevrouw Cnossen: Zoals het college het nu ziet, ter besluitvorming.

De voorzitter: Tweede termijn, even kijken. Ik begin maar even met de heer Xhemaili.

Tweede termijn

De heer Xhemaili: Dank u wel, voorzitter. Ik ben namens de PvdA heel blij met de toezegging van de wethouder om de raad erbij te betrekken bij de besluitvorming. Dat is heel fijn. En ook heel fijn dat ook de geluiden van de insprekers worden meegenomen in het ontwikkelen van het plan. Even kijken. Ik had nog een extra vraag gesteld naar aanleiding van de insprekers. Op basis van de inspraak van de heer van de cultuurhistorie, want die wil met een eigen plan komen. Of die heeft hij al gereed en wil die gaan indienen. Gaat het college dit ook meenemen? En een andere vraag die daarop aansluit is, de insprekers geven aan dat de participatie, tussen aanhalingstekens, schijnparticipatie is. Dus wat wordt er met de eerdere participatie gedaan? En hoe gaat dat dus vorm krijgen in de volgende rondes participatie, om schijnparticipatie te voorkomen?

De voorzitter: Ik ga verder. Even kijken. Mevrouw Leijendekker.

Mevrouw Leijendekker: Dank u, voorzitter, voor het woord. Ik ben echt heel erg benieuwd naar het voorstel van het college. En ik ben ook blij dat er wordt toegezegd dat er rekening wordt gehouden met de participatie, maar ook met de geluiden die wij hier vandaag hebben geventileerd. Ik hoop dat het een mooi voorstel wordt. Dat is het. Wel een vraag van de heer Blonk, denk ik. Mijnheer Blonk.

De heer Blonk: Mijn tweede termijn, voorzitter.

De voorzitter: Ik dacht eerst naar de heer Ruijtenberg te gaan, als een van de indieners. Dus vandaar dat ik dacht dat u een interruptie had. Mijnheer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: De heer Blonk hoeft maar heel kort geduld te hebben, want hij is zo aan de beurt. Ik heb eigenlijk niks toe te voegen aan wat mevrouw Leijendekker en de heer Xhemaili hebben gezegd. Ik ben benieuwd naar de uitwerking van het college en welk voorstel er komt richting de raad.

De heer Blonk: Dank u wel. Ik wil wel even verder gaan op die molenstomp, die fundering van die molen. Collega De Graaf begon er net ook al over. Er stond nog een molen in de Westpolder. En daar is nu bij het parkeerterrein van het winkelcentrum Westpolder ligt een prachtig kunstwerk waar die molen stond. En ik denk, of dat is of iets anders, dat maakt me niet uit. Ik zie wel wat dat gaat worden. Maar daar wil ik toch eventjes de aandacht op vestigen om die mogelijkheid te bekijken of dat hier ook zou kunnen. En ten slotte, voorzitter, Q2 komt het college met een besluitvorming hierover. Dat vervolg zal ik als raadslid niet meer meemaken, want ik neem eind, in de raad van 27 maart neem ik afscheid van u. En dan verlaat ik de raad en de politiek daarmee. Dank u wel.

De voorzitter: Maar dan zal zeker iemand anders van Leefbaar 3B zijn die dat overneemt. Ik ga verder. Misschien de heer Hofman. Mijnheer Hofman.

De heer Hofman: Misschien wel, voorzitter. Dank u wel. Voorzitter, ik ben blij met het proces zoals de wethouder het schetst. En dat we als raad in Q2 straks in positie worden gebracht om hierover te gaan besluiten, over de visie die hier voor gaat liggen. Kleine winstwaarschuwing naar alle omwonenden die dan denken van, dan wordt nu alles ten goede gekeerd. Ja, misschien wel, misschien niet. Het is niet zo dat als wij er met zijn allen over gaan besluiten dat er ineens een radicaal ander plan komt. Dezelfde uitgangspunten die het college had, die mogen wij gaan beoordelen. Eventueel aanpassen, amenderen. Maar ook in deze raad horen we vanavond

verschillende geluiden. Dus het is niet zo dat, ik kan het niet in mijn eentje beslissen. Dan komt er ongeveer wat ik in mijn eerste termijn heb geschetst. We gaan er met zijn allen uitkomen. Maar gebruik ons ook in de tussentijd gerust om uw meningen naar ons toe te ventileren over hoe wij zouden moeten besluiten. Dan nemen wij dat ook weer mee in onze besluitvorming in Q2. Dank u wel.

De voorzitter: Een interruptie van de heer De Graaf?

De heer De Graaf: Nee hoor, tweede termijn. Als u mij toestaat. Dank u wel. Ik kan het kort houden. Ik sluit heel erg aan bij de woorden van collega Hofman. Ik hoop dat het college niet een concrete suggestie overhoudt aan mijn eerste termijn dat ik een pannenkoekenhuis in een groene oase wil in dat gebied. Ik nodig daarmee het college wel uit tot creativiteit, maar natuurlijk binnen de kaders zoals we hier in dit huis hebben afgesproken. Ik zie heel erg uit naar het plan waar die creativiteit toe leidt in het tweede kwartaal. Dank u wel.

De voorzitter: Ik ga verder. Even kijken, de heer Zantman nog? Mijnheer Zantman.

De heer Zantman: Dank u, voorzitter. Ook wij kijken uit naar het plan in Q2 en zien het met interesse tegemoet. Dank u wel.

De voorzitter: En dan nog even naar de heer Van Berkel.

De heer Van Berkel: Voorzitter, daar sluiten we ons bij aan. En ook even een boodschap via u namens de mensen op de tribune die misschien denken, we hebben anderhalf uur nu naar een debat gekeken en we komen met een soort procesbesluit, we gaan in Q2 verder praten. Het is fijn dat u heeft ingesproken en dat we het meenemen. Maar ik hoop dat u ook onze positie begrijpt dat wij het volledige besluit voor ons willen hebben om daarover te kunnen besluiten. Dus dat wil ik nog even meegeven.

De voorzitter: Ik ga toch nog even naar mevrouw Cnossen, want er is nog een vraag van de heer Xhemaili, wordt er een plan meegenomen, van de heer Overmeer, dat was degene die dat bracht. En hoe zit het met participatie? Ik hoorde u zeggen iets van schijnparticipatie. En dat is even nog aan mevrouw Cnossen.

Beantwoording college

Mevrouw Cnossen: Dank u wel, voorzitter. Uw eerste vraag meende ik in eerste termijn te hebben beantwoord, maar niet duidelijk genoeg. Toen vroeg u ook, kunnen die alternatieve plannen worden meegenomen in de uitvoering? Toen heb ik gezegd, ja, we nemen alles mee in die uitvoering. Dus wat er ook binnenkomt, de heer Overmeer mag plannen indienen, dat nemen we gewoon netjes mee in de totale afweging. En de participatie is bijna afgerond. Er komt nog een laatste sessie, maar die is dan vooral informerend voor iedereen wat het heeft opgebracht en waar we mee richting uw raad zullen gaan. En de kwalificatie, die laat ik bij u.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Xhemaili.

De heer Xhemaili: Dank u wel, voorzitter. Ik wil nogmaals benadrukken dat ik niet de schijn wil wekken van schijnparticipatie vanuit de gemeente. Maar dat was het gevoel bij de bewoners, dus daarom benoemde ik het. En ik ga met alle vertrouwen er vanuit dat de participatie goed wordt verzorgd. Dank u wel.

De voorzitter: We zijn aan het einde gekomen van dit bespreekpunt. Ik heb de wethouder horen zeggen dat er eerst afgewacht wordt tot er een totaal beeld is ten aanzien van de adviezen. En dat er in Q2 dit agendapunt, dit bespreekpunt via een visie weer terugkomt in de commissie. Dus wij zijn vol spanning met betrekking tot wat er dan gaat voor liggen. Ik schors de vergadering even voor twee minuten, want ik denk dat degenen die hier ingesproken hebben nu de gelegenheid willen hebben om even de zaal te verlaten. Ik schors de vergadering voor een paar minuten.

5.a Zin in de toekomst: toekomstbestendig bouwen - door GroenLinks, CDA, PvdA en D66

De voorzitter: Dames en heren, het is vijf minuten pauze geweest. We gaan weer verder met het volgende agendapunt en dat betreft een bespreekpunt over toekomstbestendig bouwen. En het

onderwerp toekomstbestendig bouwen is al diverse malen aan de orde geweest. De indieners...Heren, mijnheer Hoek, mijnheer Hoek, mijnheer Blonk, wij zijn alweer begonnen. Ja, vijf minuten moet toch voldoende zijn, denk ik. We hadden het over toekomstbestendig bouwen. Er is al in diverse malen is daarover gesproken. En de indieners van het bespreekpunt willen vandaag met de commissie nogmaals spreken over het convenant toekomstbestendig bouwen. U heeft het allemaal kunnen lezen, wat het allemaal inhoudt. En ik wil allereerst het woord geven aan de heer Ruijtenberg. Mijnheer Ruijtenberg, gaat uw gang.

Eerste termijn

De heer Ruijtenberg: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. U heeft het eigenlijk al voor een groot gedeelte gezegd. We hebben het hier al heel vaak gehad over toekomstbestendig bouwen. Ooit begonnen hier als biobased bouwen. Maar biobased bouwen is slechts een klein onderdeel, een belangrijk onderdeel, maar toch een klein onderdeel van het toekomstbestendig bouwen. Zoals u ook in het bespreekstuk kunt zien, in november hebben wij daar een motie voor ingediend. Die hebben we teruggetrokken op verzoek van uw raad, omdat u graag hier meer informatie over wilde en graag eerst het convenant wilde bespreken. Daarom is dit bespreekpunt. Er zijn een aantal vragen geformuleerd, die zal ik niet herhalen, want ik ga ervan uit dat u die allemaal heeft gelezen en daar ook op uw mening kunt aangeven. U kunt zich afvragen, wat is dan de mening van GroenLinks over deze vragen? Over de doelstellingen in het convenant, of wij die onderschrijven? Uiteraard onderschrijven we die. We zijn ermee begonnen en we vonden al dat deze gewoon ondertekend moest worden. Het zijn goede doelstellingen, het zijn doelstellingen die realistisch zijn, het zijn doelstellingen die ook haalbaar zijn. De ambitieniveaus streven de fracties en het college na. Wat GroenLinks betreft is daar geen eenduidig antwoord op. Zoals ook in het stuk staat, het zijn zes thema's en dertig subthema 's die je eigenlijk allemaal individueel zou moeten behandelen. Het streven is, we beginnen bij brons en daar waar we het kunnen halen, daar waar we het goed zouden halen zijn, en dat is ter beoordeling eventueel van het college, eventueel ook het ambtenarenapparaat, kunnen we naar zilver of naar brons gaan. Of naar goud gaan, sorry. Er zijn een aantal punten, daar kun je gewoon heel simpelweg, ook in de mening van GroenLinks, niet naar goud. Ik noem maar bijvoorbeeld mobiliteit, de aantrekkelijkheid van het OV. Ja, het OV, daar gaan wij niet over, dat is nu eenmaal de MRDH. Wat ons betreft is het onrealistisch om daar te zeggen, we gaan voor goud, we blijven dus zitten op brons. Echter, wil je dat allemaal bespreken, wil je daar allemaal naar kijken, dan zitten we hier wel tot twaalf uur. Dat is nou niet het streven wat we hebben, gezien het feit dat we drie, twee hebben. Dus dan bepalen we ons op die zes thema's, welk ambitieniveau wilt u daarvoor hebben in hoofdlijnen? Dan het convenant, het is duidelijk aangegeven waar dit voor is. Dit is eigenlijk bedoeld vanuit de markt, vanuit overheden, vanuit ontwikkelaars, om te zorgen voor een gelijk speelveld. Om te zorgen dat er zoveel mogelijk snel gebouwd kan worden, dat er goedkoper gebouwd kan worden. En dat is door wat hier opgenomen staat, die schaalvergroting, het feit dat je skeletbouw hebt, wat ervoor zorgt dat je sneller, makkelijker kan bouwen. Er was een vrees dat het in rechten afdwingbaar zou zijn, omdat je een convenant tekent. Ik heb het nadrukkelijk opgenomen, dit is niet afdwingbaar, het is een vrijwillig iets. Er is niemand die je op de vingers tikt als je het niet haalt. Alleen, het geeft wel tot doel om het speelveld zo duidelijk mogelijk te brengen. Ik hoop dat dat helder is. En de laatste vraag is aan het college, of men overweegt om dit te tekenen, en mocht men dat niet willen gaan, niet doen, waarom niet? En ik ben benieuwd naar de discussie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga over naar mevrouw Leijendekker. Mevrouw Leijendekker.

Mevrouw Leijendekker: Dank u, voorzitter. Ik neem het bespreekpunt over van de heer Krieger die dit heeft voorbereid. Het convenant toekomstbestendig bouwen streeft ernaar om bij sloop en nieuwbouw op een toekomstig bestendige manier te bouwen. Er horen allerlei ambities voor de kwaliteit van de leefomgeving bij, voor het milieu, klimaatveranderingen incalculeren en grondstoffen schaarste voorkomen. En dit wordt dan inderdaad ook gepaard aan het streven voor betaalbaarheid en ook de noodzaak van de snelheid van de woningbouwopgave die ik vandaag al eerder over de tafel heb zien komen. Ook de doelstelling zoals de heer Ruijtenberg aangaf om te komen tot een soort level playing field, gelijk speelveld. De ambities van het convenant sluiten volgens ons aan bij de ambities van Lansingerland. En we willen ook het college vandaag ook nog eens bedanken voor het toezenden van de decemberbrief over de actualiteiten in het kader van Lansingerland duurzaam. Mooie tussenresultaten, mooi streven. Ook daaruit blijkt dat het college, lijkt ons, ook deze richting heen wil. De ambities passen natuurlijk ook in de ambities vanuit het CDA-verkiezingsprogramma. Wij gaan voor duurzaamheidstransitie en klimaatneutrale maatregelen. Zoals de heer Ruijtenberg aangaf zijn de bepalingen van het convenant niet in

rechten afdwingbaar. Dat wordt ook in het bespreekstuk benadrukt. Maar, en dat is dan wel een kanttekening van mijn kant, ik ben te veel jurist op dat punt. We moeten wel betrouwbare overheid zijn. Dus als we als college ondertekenen, dan moeten we het ook wel waar kunnen maken. En wij vermoeden, daarbij wil ik eigenlijk ook nog wel een bevestiging van het college, dat brons op de maatregelen mogelijk is. Dat als we het ondertekenen, dat we dat dan minimaal tegemoet kunnen komen. Er was ook nog een vraag van mij, en dat kwam eigenlijk ook vanwege het vorige punt, omdat ik me daarin verdiept had, en zelfs geliked had op LinkedIn. Namelijk, hoe is de verhouding met het toetsingssysteem natuurinclusief bouwen, zit dat ook al in de voornemens van het convenant? Of heeft het college daar ook al naar gekeken? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de heer Scheringa.

De heer Scheringa: Dank u wel, voorzitter. Mijn collega's hebben al veel dingen gezegd, dus ik zal mij gelijk beperken tot de vragen die gesteld worden. Mijn fractie is voor het tekenen van het convenant. We hebben te maken met een woningopgave, blijft zo, dus we denken met dit convenant kunnen we regelen dat we dat in één keer goed doen. Dus op een toekomstig bestendige manier. We denken ook dat het convenant kan bijdragen aan goed, betaalbaar en veilig wonen in onze gemeente. Laag energieverbruik in nieuw te bouwen huizen. Hittebestendig zijn in de zomer. Dus dat hebben onze bewoners en inwoners van die huizen hebben daar direct baat bij. Voor de rest, het draagt bij aan een groene, gezonde, prettige leefomgeving. Dus groen, blauw en biodiversiteit. Dan komen we bij het ambitieniveau. Ik zou natuurlijk gelijk zeggen, ga voor goud. Maar ja, we moeten wel realistisch blijven in die zin. En wat de heer Ruijtenberg ook aangeeft, het is ook een beetje afhankelijk van je invloed. Over sommige dingen kan je niks zeggen. Aan de andere kant luchtkwaliteit bijvoorbeeld. We hebben wel te maken met veel snelwegen hier in de buurt en een luchthaven om de hoek. Dus ja, top goud raken in luchtkwaliteit, dat lijkt een uitdaging dan. Dus daar moet je ook realistisch in zijn wat wel haalbaar is. Daarbij komt natuurlijk dat het ambitieniveau ook afhankelijk is van het bestaande beleid dat we nu hebben in de gemeente. Wat wij aan ambities hebben, moet natuurlijk wel passen in het beleid, lijkt me. Het lijkt me dus op zich als we dit gaan tekenen wel handig om een soort van nulmeting te doen van, in hoeverre past dit convenant nu op het bestaande beleid wat we nu hebben? En dan kan je dan naar een evaluatie, want dat staat ook in het convenant geschreven, wat evaluatiemechanismen zijn en leermethodes. Dan zou je dus na een tijdje kunnen kijken van, wat zouden we ambitieuzer kunnen doen? En hoe lang, hoe makkelijk zal het zijn? Wat is laag hangend fruit om eventueel nog een extra stap te zetten? Als ik dan echt moet kijken naar wat we dan echt voor goud willen hebben, mijn fractie hecht toch voornamelijk aan een gezonde leefomgeving voor onze inwoners. Natuurinclusiviteit en biodiversiteit vinden wij belangrijk. En klimaatadaptatie zeker ook. En waarom nou juist die drie mogelijkheden? Dat zijn wel dingen die je in één keer goed moet kunnen regelen. Bijvoorbeeld klimaatadaptatie en waterberging, dat moet je wel aan het begin regelen. Het is lastig om te zijn als er eenmaal huizen staan om te zeggen van, er moet nog een waterberging komen, want dan moet je huizen slopen. Dus dat is wat ongemakkelijk. Ten slotte, resultaten van de convenant. Dat is een vraag die is een beetje open door. Ja, wij denken dat dat is, goed is. En in vier, in rechten afdwingbaar. Dat is niet waar, maar wat in beleid afgenomen, wat in beleid is opgenomen, uiteindelijk wel. Dus we denken, dit moet uiteindelijk wel in beleid terechtkomen en dan is het wel afdwingbaar, maar zover is het nu nog niet. En punt vijf, dat is voor het college. Maar ik hoop, ik ga ervan uit dat het college het sowieso overweegt. En dat ze dan positief besluiten. Dat is de afwachting. Als het besluit negatief is, dan zou mijn fractie graag de afwegingen willen horen waarom dat zo is. Dat was het, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik even ook naar de indiener vanuit D66 en ik kijk even naar mevrouw Den Heijer. Ja, het kaartje moet er wel in. Mevrouw Den Heijer.

Mevrouw Den Heijer: Zo, dit lijkt er meer op, ja. Even kijken, wij gaan ook even de vragen af. Vraag één, wij onderschrijven op zich ook de doelstellingen uit het convenant. Maar een convenant is voor ons wel een middel en op zich geen doel op zich. En we zijn ook heel benieuwd hoe dit verhoudt met het huidige beleid waar we nu mee bezig zijn. En we zijn ook benieuwd of het college dit ook als een hulpmiddel of als een goed kader ziet wat nu past bij waar we mee bezig zijn. Want dat we goed bezig zijn op het gebied van duurzaamheid, dat kunt u allemaal zien als u kijkt naar het mooie overzicht wat nu bij de commissie AB op de agenda staat, waarin we heel goed aangeven wat er allemaal op het gebied van duurzaamheid gebeurt. Dus daar kunnen we sowieso trots op zijn en moeten we kijken of dit convenant daar een bijdrage aan levert. En op vraag twee hebben wij ook geen eenduidige antwoord, net als

GroenLinks ook al aangeeft. Je kan natuurlijk zeggen, we streven naar het hoogst mogelijke niveau, maar je moet ook echt wel per thema gaan kijken waar we staan en hoe realistisch het is en ook welke afspraken we allemaal hebben en wat voor lopende afspraken. Dus ook daar zal je kijken naar maatwerk en voert het nu veel te ver om dit allemaal een voor een af te lopen. En ook vraag drie, we kunnen ook niet helemaal goed beoordelen of dit convenant nou direct tot deze drie doelen leidt. Want zo'n convenant is ook maar een middel en ook niet helemaal juridisch afdwingbaar wat er staat. Het is misschien meer een soort van checklist waar je rekening mee kunt houden. Waar we wel erg enthousiast van worden, wat zo bij dit convenant hoort, is dat je natuurlijk daar zit een soort van kennisdeling ook aan, met partijen die hier ook mee bezig zijn. Want duurzaamheid is gewoon geen lineair proces. Alle gemeenten worstelen met ditzelfde dilemma hoe je hier, welke oplossingen hier zijn. Dus het is natuurlijk, dat is het mooie als je dit met partijen samen kan delen en ook elkaars ervaringen kan delen. Dus dat is, dat is een doel wat ook binnen dit convenant aanwezig is. En volgens mij is vraag vier een vraag aan het college. Dus daar kunnen we het bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Hofman.

De heer Hofman: Voorzitter, dank u wel voor het woord. Dank aan de indieners voor dit bespreekpunt. Goed dat we dit convenant nu uitvoerig bespreken. Ik zal namens onze fractie de gestelde vragen langs gaan. Voorzitter, allereerst de doelstellingen van het convenant. Die zijn scherp en die zijn ambitieus. Bij sommige doelstellingen heb ik vragen over de haalbaarheid en of het voor ons realistisch is om het zo scherp ook neer te zetten. Voorzitter, dan begin ik even met onbekend terrein voor mij. Want ik zie getallen en grenzen onder het kopje energie en circulariteit die ik niet kan verifiëren. Ik hoop dat er een specialist in de zaal is, want ik weet namelijk niet of een milieukundige kostenindicator per vierkante meter bruto vloeroppervlak per jaar van 0,45 of 0,5, waar de wet nu 0,8 voorschrijft, of dat nou veel of dat nou weinig is. Ik wil meestal wel weten waar we voor tekenen als ik ergens voor teken. Maar dat is misschien nog niet eens het grootste ding. Er staat iets in over deelmobiliteit. Daar staat een hele ambitieuze doelstelling. En ik ben heel benieuwd of dat al ergens in Nederland op deze manier wordt toegepast. Want 25 procent van bewoners van een nieuwbouwwijk die deelneemt aan deelmobiliteit, dat is volgens mij echt heel veel. Dat is een prima ambitie, ook in combinatie met de genoemde verlaging van parkeernormen wat ons betreft. Maar in hoeverre is dat nou reëel om dat in een convenant te gaan zetten en dat te ondertekenen? Dan staat er ook bij brons 30 procent groen en blauw. En dat is meer dan we nu veel al doen. We gaan dat eigenlijk voor het eerst dan kwantitatief vastleggen in een convenant. En vergelijk even Wilderszijde hier. Daar hebben we nu 18 procent groen en 10 procent blauw in het bestemmingsplan vastgelegd. En dat was toen revolutionair veel. Daar gaan we nu 2 procent bovenop doen. Vanaf nu, elk plan. En het wordt wel gezegd, het is niet in rechten afdwingbaar. Maar, er is wel comply or explain. Dus, vanaf nu gaan wij dit convenant tekenen en dan gaan we bij elke nieuwbouwlocatie, gaan we al die 30 subthema 's af. En daar waar we niet doen wat er in dit convenant staat, gaan wij uitleggen waarom we het niet doen. Is dat de bedoeling? Ik heb wat twijfels. En of dat convenant nou leidt tot de onder vraag drie genoemde voordelen, dat weet ik niet precies. Ik denk niet dat het heel veel kwaad kan, een gezonde, hoge ambitie. Ik ben niet zo tegen die ambities waar ik net even op aanhaakte. Ik vind het goed om onszelf ferm uit te spreken at we hoge doelen hebben. Maar, het schuurt ook ergens. Wilt u even interrumpen?

De voorzitter: Ja, volgens mij wel. Mijnheer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Ja, zeker wil ik interrumpen, want daarvoor drukte ik het knopje in. Ik wil misschien ook wel proberen om een soort angst weg te nemen bij de heer Hofman. Er staat ook nadrukkelijk in het convenant, de ondertekenaars nemen het ambitieniveau brons als vertrekpunt voor alle thema's, onderwerpen en indicatoren. Partijen zijn vrij per indicator te kiezen voor een hoger ambitieniveau. U hoeft zich dus niet te vrezen dat als wij dit convenant tekenen dat we overal aan goud zitten. Nee, we kunnen ervoor kiezen om te zeggen van, hier halen we het niet. Deelmobiliteit bijvoorbeeld, daarvan heb ik zelf gezegd van, dit zou hooguit zilver worden als we hier heel erg onze best doen. Bij andere dingen weten we gewoon van, dit gaan we gewoon echt niet halen, dus dat houden we op brons. Dus u hoeft daar niet bang voor te zijn dat u ergens aan vastgehouden wordt wat u niet kunt afdwingen. Neem dit een stukje van uw vrees weg?

De heer Hofman: Eigenlijk niet. Het is ook geen vrees, maar het is onszelf realiseren met wat voor ambitie we onszelf opzadelen. Want de genoemde voorbeelden die ik noemde, dat zijn voorbeelden van het ambitieniveau brons. En die vind ik al best pittig op sommige punten. En

qua proces, want wat gebeurt er op het moment dat onze wethouder namens ons dit convenant tekent? Even heel praktisch, hoe gaan we om met nieuwe versies? Hoe blijft deze raad in positie om te oordelen of in een nieuwe versie datgene wat erin staat, of we daaraan mee moeten blijven doen? Wat wordt de positie van dit document in ons beleid, daar waar het strijdig is met het beleid wat we nu hebben en andere visies, is dit dan nu ons nieuwe beleidskader als we getekend hebben? Het is niet in rechten afdwingbaar, dat weet ik ook wel. Maar is het dan niet veel handiger om punten uit dit convenant om te zetten in eigen beleid om zo te voorkomen dat we verschillende waarheden hebben. En dat onduidelijk is wat we wanneer moeten toepassen. Waar kan onze inwoner van op aan? Kan die op aan van een convenant dat wij getekend hebben? Of kan die op aan van het beleidskader wat we drie jaar geleden hebben aangenomen als raad? Wordt besturen met dit convenant niet eigenlijk lastiger? Ik heb dus nog wat aarzelingen die ik graag in dit debat beantwoord zie. Maar als die glad gestreken kunnen worden, dan voorzie ik zomaar dat mijn fractie kan instemmen met een eventuele motie die het tekenen van dit convenant mogelijk maakt. Maar het zijn wel plooiën die, ik heb nog wat aarzelingen, voorzitter. Daar wil ik het even bij laten voor de eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Meuldijk.

De heer Meuldijk: Dank u, voorzitter. Medailles scoren, dat is altijd mooi. Of dat nou brons, zilver of goud is. Maar Leefbaar 3B gelooft meer in de Olympische gedachte, meedoen is belangrijker dan winnen. Daarmee willen we ook zeggen dat het belangrijker is om meer woningen te genereren voor onze inwoners dan dat je voor podiumplekken wil gaan. Dus als plek 4 tot en met 100 betekent dat we heel veel woningen kunnen realiseren dan laten we die bronzen plak liever schieten. De markt is bepalend. En de markt wordt zelf weer bepaald door de vraag. Maar we weten ook allemaal dat de ambitie in onze samenleving er is om steeds duurzamer te worden. En dat kan ook, maar met een geleidelijk...Ja, interruptie.

De voorzitter: Ja, er is een interruptie van de heer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Even voor mij voor de verduidelijking, ik heb de heer Blonk, die hiervoor woordvoerder was op dit terrein, ooit horen zeggen, we hebben maar één keer de kans om woningen goed te bouwen. Want we hebben eigenlijk in het verleden te vaak woningen gebouwd waarvan we nu weten dat die kwalitatief niet goed zijn. Ik hoor u nu echter zeggen, wij vinden eigenlijk belangrijker dat we veel huizen bouwen. En wat die kwaliteit van die woningen is, die vinden we eigenlijk niet zo belangrijk, want we willen vooral geen medaille halen. Heeft u daar een breuk mee met het verleden, met wat uw bijna ex-partijgenoot heeft aangegeven?

De heer Meuldijk: Nee, voorzitter. Even voor de duidelijkheid, u heeft het erover dat ik het heb over slechte woningbouw. Dat heb ik helemaal niet gezegd. Dat is uw aanname. Ik ga even verder met mijn betoog, dan wordt het wellicht wat duidelijker.

De voorzitter: Er wordt even nog teruggehaald door de heer Ruijtenberg. Mijnheer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Nee, ik heb niet gezegd dat u slechte woningen bouwt. Ik heb gezegd van, de heer Blonk heeft gezegd, we hebben maar één mogelijkheid om het goed te doen en we moeten leren vanuit het fout, vanuit het verleden. Nu geeft u aan, wij willen eigenlijk geen medailles halen, we willen vooral veel woningen bouwen. Zit u daarmee dus anders in de wedstrijd dan uw bijna toekomstige ex-fractiegenoot? Nu zeg ik het wel goed.

De heer Meuldijk: Dank, voorzitter. Het gaat om de ambitie, er worden geen slechte woningen meer gebouwd. En zeker niet in onze gemeente. Dat weet u zelf ook. De wetten die allerlei eisen stellen, die zijn heel rigide, die zijn heel zuiver. En als je aan wet voldoet, dan is de woning per definitie een prima woning. Dus die valkuil, daar gaat niemand in trappen, want er worden geen woningen meer gebouwd die heel slecht zijn. Dan, het toekomstige bouwen, het toekomstbestendig bouwen, dat is een terechte route. Dat is een mooie route. En dat moet ook duurzaam behaald worden. Maar dat betekent wel geleidelijk, betaalbaar en haalbaar. De wensen en de eisen die wij stellen aan onze woningen, die zie je iedere keer opschuiven. Het is nu heel normaal, er wordt geen woning meer opgeleverd zonder HR-triple plusglas. Vroeger was je al blij als je dubbelglas in je woning had. Dus ik bedoel maar, die standaarden groeien vanzelf met de markt mee, met de wensen van de eigenaren en de bewoners mee. Dus die ontwikkeling gaat vanzelf door. En daar is geen convenant voor nodig is onze stelling. Even een paar punten, want u heeft een aantal vragen gesteld en die moeten ook wel beantwoord worden. Kijk, de

doelstellingen die u hier stelt, daar kan niemand tegen zijn. Daar zit het probleem helemaal niet. Het is alleen, ga je ze afdwingen, ga je, en dan staat er, niet in recht afdwingbaar, maar we weten allemaal hoe het werkt. Als iets wat begint als een resultaat, als een inspanningsverplichting, dat vertaalt op een gegeven moment gevoelsmatig door naar een resultaatverplichting. We zien dat vaker gebeuren. En het is juist van belang om niet een convenant te tekenen, wat ook een afschrikwekkend effect kan hebben voor ontwikkelingen. En wat belemmerend kan werken, en laten we gewoon heel eerlijk zijn, en linksom of rechtsom, iedere eis die je stelt betekent kostprijsverhoging. Dat is wat het is. En dat betekent dat de woningen, die in onze gemeente al uitzonderlijk duur zijn, nog duurder worden, nog onbereikbaar worden. Dus ik geloof er meer in om de markt naar de oplossing te laten zoeken, de markt zijn werk te laten doen en vanzelf in de weg van de geleidelijkheid te komen tot toekomstbestendiger bouwen. Voorzitter, ik wil de vragen nog wel even expliciet benoemen, want het is wel van belang om daar even op in te gaan. Kijk, al die zaken die genoemd zijn, de doelstellingen nogmaals, prima. Het gaat alleen om de route ernaartoe. En die moeten we niet afdwingen. Die moet door de markt ontstaan en we hoeven niet voorop te lopen en de hoogste klappen vangen en de hoogste prijzen hier in rekening moeten gaan brengen voor onze woningen, omdat wij nou eenmaal die eisen hebben gesteld. En ja, brons, u leest ook in het stuk en ik heb zitten kijken, negen van de tien zaken die bij brons genoemd worden zitten al in wetten verplicht. Die liggen al vast. Dus we komen al zo'n beetje bijna op brons uit door gewoon de wetten te volgen. En ik vond ook de opmerking van mijn collega hier naast me, de heer Hofman, heel goed die het erover heeft om juist in ons beleid die kaders te beschrijven en daar die doelstellingen in te leggen. Daar hebben we geen convenant voor nodig. Dat kunnen we prima zelf in ons eigen beleid aanpassen aan wat dan geldend is in de markt. En daarin kijken, wat is daarin uitdagend en haalbaar en realistisch. En dan heb ik het liever gegoten in eigen beleid waar wij voor verantwoordelijk zijn dan dat we een convenant tekenen wat overkoepelend is en toch weliswaar niet in rechten afdwingbaar, maar wel enige druk erop geeft. Kortom, voorzitter, een convenant is niet nodig. En ik zou dan ook willen zeggen, bij Leefbaar 3B zouden we willen zeggen, we explain not to comply. Want dit is niet de oplossing om het op deze manier te doen. Veel liever in eigen beleid gieten, zoals heer Hofman aangaf. En daar stap voor stap kijken, wat is realistisch, wat is haalbaar, wat heeft de markt al heel goed onder zijn vleugels gesloten, zodat we niet belemmerend werken en dat er dus geen extra drempels worden opgebroken om goede, betaalbare, toekomstbestendige woningen voor onze inwoners te bouwen. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Ik ga naar de heer Jumelet, Vincent.

De heer Jumelet: Dank, voorzitter. Ik had het woordje sympathiek voorstel vanavond wel verwacht, maar ik heb het nog niet gehoord. Dus bij deze, want de VVD vindt het een sympathieke idee, voorstel, convenant. Maar het is sympathiek, maar wij hebben onze twijfels er wel bij. U had het niet verwacht. Tuurlijk hebben wij ook zin in de toekomst, maar wat de VVD is die toekomst is net iets anders dan hoe het in het convenant staat. Natuurlijk onderschrijven wij ook dat water en groen in onze wijken van belang is en dat we op een gezonde manier met elkaar samenleven. Goede buitenruimte, goed leefklimaat. Maar de VVD ziet toch wel dat het steunen van dit convenant ertoe kan leiden dat we onze handen binden. Het werd net al genoemd ook, het opzadelen met ambities. De VVD denkt door in zee te gaan met deze visie dat wij al invulling gaan geven aan onze omgevingsvisie en ander beleid. En dan is de inhoud van de omgevingsvisie en zo ook die omgevingsprogramma's, die een stuk bindender zijn, al ingevuld voordat we überhaupt deze gaan behandelen. Zo vrijblijvend is dit convenant dan ook niet. En het is dan niet in rechten bindend, maar zo zetten we onszelf wel klem en sabelen we eigenlijk onze eigen politieke ideeën en debat neer over bijvoorbeeld de omgevingsvisie. Want wie A zegt, moet ook B zeggen. Als je instemt, hou je je eraan, zou je zeggen. Als tweede, de publiek-private samenwerking. Daar staan we als VVD niet negatief tegenover. Met een kleine efficiënte overheid die prikkels uitdeelt of een klein beetje sturing levert waar nodig, waar de markt behoefte aan heeft, kan zo'n samenwerking natuurlijk geen kwaad.

De voorzitter: Mijnheer Jumelet, er is een interruptie van de heer Hofman.

De heer Hofman: Ik was wel even benieuwd, de heer Jumelet schetst van, wij zijn natuurlijk wel ambitieus, maar we vinden het niet zo handig. Wat is eigenlijk de ambitie van de VVD als het gaat om toekomstbestendig bouwen?

De voorzitter: Mijnheer Jumelet.

De heer Jumelet: Wat de VVD is toekomstbestendig bouwen niet alleen duurzaam in de zin van groen, maar ook dat die zo lang meegaat. Ik denk dat u daaruit wel kan proeven dat wij ons niet blind staren op bijvoorbeeld biobased bouwen, maar ook juist kijken naar die traditionele manier van bouwen, recyclen daarvan, zo breed mogelijk kijken. Hoe kunnen we nou toekomstbestendig bouwen en ook op die generaties daarna door blijven gaan. Wat ons betreft betekent dat dus niet alleen groen in de wijk, maar dat betekent ook gewoon een goede oplossing voor auto's in de wijk, goede parkeernormen in de wijk en daarbij een hoogwaardige woningkwaliteit. Dus dat is in die zin wat ons betreft, wat de VVD betreft, een stuk breder dan alleen dit convenant. En het convenant geeft dan bij ons ook al voldoende aan, de dingen die erin staan, die niet stroken met wat wij voor gedachtegoed aanhangen.

De voorzitter: Mijnheer Jumelet, de heer Ruijtenberg heeft ook een vraag aan u.

De heer Ruijtenberg: Sorry, dat klopt. Is de heer Jumelet zich ervan bewust dat circulariteit, juist het hergebruik dus van onderdelen, zoals genoemd een onderdeel is van dit convenant? En dat biobased bouwen waar hij het over heeft, dat dat maar een onderdeel ervan is. Dus wat u wilt, staat in het convenant.

De heer Jumelet: Zeker. Maar het convenant schetst ook dingen waar wij het als partij niet mee in zijn. Dus dat is heel simpel voor ons. En wat ik net al zei, het convenant is wat ons betreft te bindend, omdat we onszelf er in die zin natuurlijk gewoon aan moeten houden. We kunnen A zeggen, maar we moeten vervolgens ook B zeggen. En als we dan verder kijken of die publiek-private samenwerking nodig is in deze casus, hebben we het idee dat dat niet nodig is. Want verschillende beeldvormingen, de verschillende bouwbedrijven zijn er langs geweest, die zeiden, we kunnen het prima zelf, we vinden onze weg. En ja, het is misschien nu nog niet betaalbaar, maar de vraag komt en daar hebben we niet extra prikkels voor nodig. De markt beweegt zich dan gewoon naar het speelveld. Oftewel, wat de VVD betreft, laten we het gewoon aan de markt. En we hoorden het net ook al even, het doel en de middelen moeten we hier goed scheiden. Het doel is een toekomstbestendige leefomgeving, waarbij de omgevingsvisie juist die lijnen uitzet als middel. Ons beleid, maar juist dat ook van het Rijk, provincie en waterschappen, borgt al veel over toekomstbestendig bouwen en een goed leefklimaat voor de toekomst. Waarom daar nog een schepje bovenop doen of ons aan iets extra's laten houden in dit huis? Het wordt dan behoorlijk dubbelop. En in plaats van erover te gaan praten, kunnen we misschien juist eens kijken, in die omgevingsvisie die binnenkort behandeld wordt, wat kunnen we daaruit en hoe kunnen we daar nou net die scherpe randjes wat meer toevoegen of juist wat meer glad strijken? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik nu naar mevrouw Boonstra.

Mevrouw Boonstra: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, convenant toekomstbestendig bouwen staat als bespreekstuk op de agenda. Dat hebben we ondertussen wel gemerkt. Maar in de afgelopen weken meldde de burgemeester in een interview en in zijn nieuwjaarstoespraak dat Lansingerland in de prijzen was gevallen. De duurzaamste gemeente van Zuid-Holland word je niet zomaar. En ook voor Wilderszijde, wat op dit moment wordt gebouwd, wonnen we een prijs. Winnaar word je niet zomaar. Je moet er wel wat voor doen. Klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen is namelijk niet iets wat zomaar uit de lucht komt vallen. Er moet ergens een basis gelegd zijn. Iets van de vorige bespreking wat was blijven hangen is wat de wethouder zei, in zekere zin zijn we convenant moe. Dat was voor mij de reden om eens een keer te googelen en eens te kijken wat we aan convenanten getekend hebben. Google kwam zowaar met een pagina op de proppen waar alle convenanten die de gemeente Lansingerland getekend heeft op te vinden zijn. Daar trok één convenant aandacht van mijn fractie en ik heb een aantal kopieën van dat convenant bij de griffie liggen. Dus als jullie die willen lezen, dan kan die uit worden gedeeld. Ga ik ondertussen even verder. Het convenant klimaatadaptief bouwen die door de...

De voorzitter: Mevrouw Boonstra, ik denk dat er een vraag komt van de heer Scheringa.

De heer Scheringa: Jazeker, voorzitter. Om te beoordelen of ik het wil lezen, zou ik graag willen weten wat voor convenant dat is.

Mevrouw Boonstra: Dank u, dat wilde ik net even vertellen. Dat is het convenant klimaatadaptief bouwen, die door de gemeente Lansingerland is ondertekend op 13 september 2019. Heeft ook

een geldigheidsduur voor onbepaalde tijd. En nu geef ik dus de griffier even de gelegenheid om het convenant even door te geven.

De voorzitter: Mevrouw Boonstra, gaat u verder.

Mevrouw Boonstra: Dank u wel. Dank u wel, voorzitter. Ik heb dus sowieso aan de indieners de vraag, bent u op de hoogte van het bestaan van dit convenant? Hoe denkt u over de overeenkomsten tussen het, laat ik het maar oude convenant noemen, die van 2019, en het nieuwe convenant? En ik heb ook nog een aantal vragen aan het college. Is het convenant uit 2019 wel eens geëvolueerd? En is deze evaluatie met de gemeenteraad gedeeld? Wat zullen de effecten zijn van ondertekening van het convenant toekomstig bestendig bouwen, die van 2024, ten aanzien van het convenant klimaatadaptief bouwen, die uit 2019? Heeft het zin om twee convenanten, tussen aanhalingstekens, van gelijke strekking, want ze verschillen natuurlijk wel op bepaalde vlakken, te ondertekenen? Wat zullen de effecten zijn voor de uitwerking in de omgevingsvisie van eventuele stopzetting van het convenant uit 2019 om het tekenen van het convenant uit 2024 mogelijk te maken? Stel dat onze fractie akkoord gaat met een motie die oproept om het convenant toekomstbestendig bouwen, die uit 2024, te ondertekenen, met dien verstande dat het convenant klimaatadaptief bouwen 2019 op een ordentelijke wijze wordt stopgezet, wat voor gevolgen zal dit hebben voor de partijen die het convenant uit 2019 hebben ondertekend? Hoeveel tijd denkt u dat het kost om het convenant uit 2019 ordentelijk stop te zetten? Dit was het voor mij voor de eerste termijn, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Er is toch nog even een interruptie van de heer Scheringa.

De heer Scheringa: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Boonstra, u vraagt aan ons wat wij van het convenant vinden na 2019. Wat vindt u er zelf van?

De voorzitter: Mevrouw Boonstra.

Mevrouw Boonstra: Ik vond het eigenlijk, om heel eerlijk te zijn, een verrassing dat de tekst van het convenant uit 2019 grotendeels ook terug te vinden is uit het convenant van 2024. En dat maakt dat wij eigenlijk ons wel aan kunnen sluiten op bepaalde punten bij wat de heer Hofman en wat de heer Jumelet hebben gezegd in hun bijdrage. En ja, dat stemt tot nadenken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Even kijken, volgens mij heb ik nu iedereen gehad. Dan gaan we over naar de wethouder, de heer Muis. In de tussentijd is mevrouw Dirks aangeschoven ter ondersteuning. En mijnheer Muis, ik hoor de nodige vragen. Allereerst de laatste van mevrouw Boonstra, er is een convenant van 2019 en hoe is de relatie met 2024? Ik hoor, is alles wel haalbaar? Is het realistisch? Hoe zit het met het huidige beleid op diverse punten? Is dat allemaal aanpasbaar? Is het besturen, wordt dat niet lastiger? Met andere woorden, zomaar een paar vragen aan u.

Beantwoording college

De heer Muis: Dank u wel, mevrouw de voorzitter en dank voor uw discussie. En ook dank voor de gelegenheid om wat duidelijkheid te scheppen hier en daar in uw discussie. Vanuit het college begrijpen we heel goed de wens en behoefte om vanuit de raad aan te kunnen geven wat u belangrijk vindt met betrekking tot toekomstbestendig bouwen. Een aantal van u heeft er ook al aan gerefereerd, de heer Hofman, de heer Meuldijk en ook de heer Jumelet van de VVD, dat wij natuurlijk bezig zijn nieuwe kaders voor toekomstbestendig bouwen op te nemen en uit te werken in de omgevingsprogramma's dit jaar. En daar kijken we natuurlijk ook naar de normen uit het convenant wat u allemaal heeft bestudeerd, wat wij daar natuurlijk uit over kunnen nemen in ons eigen beleid. Een aantal van u vroeg daar ook om, misschien is het verstandiger om gewoon zelf te kijken van, wat kunnen we overnemen.

De volgende tekst is een verslag op hoofdlijnen van de griffier. Dit in verband met de storing bij Company Webcast.

Wethouder geeft in de vergadering inzicht in de huidige stand van zaken, een soort "instant o-meting".

College wil zich niet op alle thema's vastleggen en wil onder andere in omgevingsprogramma's en plannen (in plannen wel dan wel juridisch afdwingbaar) vastleggen. De juridische haalbaarheid moet worden onderzocht voordat ambities worden opgenomen in het omgevingsprogramma (en op termijn in het omgevingsplan). De juridische haalbaarheid verschilt per thema. Voor zover we nu weten zijn de mogelijkheden om technische bouweisen scherper te stellen dan die in het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl) zeer beperkt.

De ambities van het college zijn niet afhankelijk van het convenant. De omgevingsprogramma's met daarin nieuwe kaders voor toekomstbestendig bouwen worden in 2025 uitgewerkt. Hiervoor kijkt het college naar het overnemen van de normen uit het convenant.

Per thema

Energie:

- Beleid sluit aan bij niveau brons.
- In het kader duurzame gebiedsontwikkeling (DGO) is een aanvullend niveau voor de energieprestatie vastgesteld: 25% meer t.o.v. vigerend bouwbesluit.
- Er is ook een verbeterd aanvullend niveau vastgesteld: Nul-op-de-meter (NoM) volgens definitie RVO. Dit staat gelijk aan ambitieniveau goud uit het convenant.
- In de praktijk zien we dat de energieprestatie eisen die we stellen verschillen per gebiedsontwikkeling. In Wilderszijde zijn afspraken gemaakt voor NoM woningen. In andere nota van uitgangspunten wordt BENG gevraagd, wat aansluit bij Bbl. Het is sterk afhankelijk van de onderhandelingspositie van de gemeente welke energieprestatie er kan worden gevraagd aan de ontwikkelaars. Wanneer we grondpositie hebben, zoals in het geval van Wilderszijde deels het geval was, kan er hoger worden ingezet.

Circulariteit:

- Niveau brons is ambitieuzer dan ons huidige beleid.
- In het beleid (DGO) staat dat we inzetten op een Milieuprestatie Gebouw (MPG) van 10% scherper dan het Bbl.
- Niveau brons vraagt om een minimaal percentage van 25-30% hernieuwbaar, hergebruikt, gerecycled materiaal.

Duurzame Mobiliteit:

- Op 10 van de 12 punten op duurzame mobiliteit halen we minimaal brons, of halen we dat door beleid dat binnenkort zal wijzigen.
- We halen waarschijnlijk voorlopig nog geen brons op twee onderdelen: op de dekkingsgraad van deelmobiliteitsconcepten en we laten nog niet standaard leidingen aanleggen voor laadpunten op de oprit van nieuwbouwwoningen en in parkeergelegenheden in gebouwen.

Klimaatadaptatie:

- Het beleid sluit aan bij de ambities uit het convenant (ambitieniveau brons, zilver en goud zijn in het convenant toekomstbestendig bouwen gelijk).
- Ons huidige beleid is gebaseerd op het convenant klimaatadaptief bouwen.

Natuurinclusiviteit en biodiversiteit

- Het beleid sluit aan bij de ambities uit het convenant. Voor natuurinclusiviteit en biodiversiteit is een toetsingsdocument ontwikkeld. Dit is onlangs vastgesteld door het college.

Gezonde leefomgeving

- Hier moet nog worden onderzocht hoe ons huidige beleid zich verhoudt tot het convenant. Dit gaat over luchtkwaliteit, geluidsoverlast, hitte en groenvoorziening.

In de tweede termijn geeft Groen Links aan teleurgesteld en droevig te zijn dat er geen draagvlak is. De wethouder heeft zijn ambitie uitgesproken en dit zal Groen Links scherp in de gaten houden. Voor nu is het dossier gesloten en er volgt geen motie vreemd meer over dit onderwerp.

Er volgt een korte schorsing om de technische storing bij Company Webcast te laten herstellen.

5.c Aanbieden gespreksnotitie woningbouwprogramma Wilderszijde aan Commissie Ruimte

De voorzitter: Dames en heren, we gaan weer beginnen. De webcast is weer in beeld. Met andere woorden, heren daar, we gaan weer starten. We hebben nog een agendapunt en dat is

5.c, de gespreksnotitie woningbouwprogramma Wilderszijde, op verzoek van het college. Velen heb ik vorige week gezien bij de woensdag, daar hebben we een uitgebreide technische toelichting gekregen over de mogelijkheden en dilemma's over het woningbouwprogramma op Wilderszijde hiernaast. Vandaag is het aan de commissie om aan de hand van de notitie van het college inhoudelijk te debatteren over het woningbouwprogramma in de toekomst. In de tussentijd heb ik ook nog gezien dat er vragen gesteld zijn door de ChristenUnie. En daar is ook al een antwoord op gekomen. En ik ga gelijk maar beginnen bij de heer Jumelet. Mijnheer Jumelet.

Eerste termijn

De heer Jumelet: Dank u wel, voorzitter. Dank ook voor de gespreksnotitie. Een bijzonder interessante notitie. En toen ik de eerste pagina zag, toen dacht ik, wat heeft een mens nodig? En uiteindelijk is wonen toch ook wel een primaire levensbehoefte. En dat sluit ook een klein beetje aan bij de gedachte die het college heeft rondom, laten we toch eens nadenken of hetgeen wat wij geprogrammeerd hebben, of dat inderdaad nog volledig aansluit bij hetgeen wat er gevraagd wordt. En mijn fractie heeft ook bij herhaling aandacht gevraagd voor enerzijds jongeren huisvesting en anderzijds voor senioren huisvesting. En dat laatste ook nog destijds in 2021 met een motie, die toen bijna unaniem is gesteund, als het gaat om versneld realiseren van seniorenwoningen in heel Lansingerland. Maar dat laatste even terzijde. Uiteindelijk voldoet dit heel erg aan de grote wens en ook aan de behoefte die er is. En uiteindelijk hebben wij ook wel de vraag, want het college geeft aan, er zijn een aantal, dan concentreer ik me even op de jongeren, rondom de startersinkomens voor de diverse opleidingsniveaus. En uiteindelijk zie je dat de gekozen prijs voor een wellicht wat kleinere woning toch wel redelijk aan de bovenkant ligt. En ik geef uw college toch graag in overweging om niet alleen te kijken en na te denken over koop, maar met name ook over huur. En dat heeft twee redenen. Enerzijds ook om starters die vaak geen vast contract hebben ook in staat te stellen om zelfstandig te kunnen gaan wonen. Doordat ze gewoon niet in staat zijn om te kopen, is huur wellicht ook een mogelijkheid. En twee, huur heeft ook wel in zich dat zulk soort woningen ook vaak beschikbaar blijven in langere tijd voor de doelgroep. En dat laatste gezegd hebbende is mijn vraag ook aan het college, of er ook nagedacht is of wordt over het beschikbaar houden van de koopwoningen voor de doelgroepen door bijvoorbeeld maatschappelijk verantwoord eigendom of welke constructie dan ook, zodat op het moment dat we een aantal jaren verder zijn en mensen verhuizen, dat die woningen ook voor die doelgroep waarvoor we ze zouden willen realiseren, beschikbaar blijven. Wat is er nodig? Dat is een kopje wat ook nog aangegeven staat. En er staan een aantal voorwaarden. Ik loop ze even snel langs als dat mag. Behoud van financiële resultaat, grondexploitatie. Uiteindelijk heeft het in die zin, lijkt het, een positieve invloed. Dus in die zin komt het volledig eraan tegemoet. Kleinere woningen en aangepaste eisen. Dat komt een klein beetje in het verlengde van de discussie van voor de storing op de webcast, bij het vorige onderwerp, rondom de aangepaste eisen. Het is vanavond al een keer gezegd door een van de collega's, op het moment dat je eisen stelt rondom, hoge eisen, dat betekent ook dat die prijzen omhoog gaan. Dus met andere woorden, wij zijn bij gaarne bereid om goed, om mee te gaan in wellicht een wat ander eisenpakket dan we wellicht gewend zijn, om met name ook die betaalbaarheid en die haalbaarheid ook te vergroten. En ik kan me voorstellen dat u denkt, bent u dan niet voor duurzaamheid? Ja, natuurlijk zijn we voor duurzaamheid, maar soms moet je ook even kijken van, hoe zit het met die betaalbaarheid en die haalbaarheid. En dat wil natuurlijk niet zeggen dat je alles overboord gooit, maar je kan soms wel eens wat schipperen met dingen, waardoor het ook haalbaar is. Aanpassingen voor senioren, daar zijn we van harte mee eens, getuige ook onze eerder inbrengen rondom deze doelgroep. Ik ga toch even door naar de benutte mogelijkheden in de hoogte. Ja, je zal wel moeten, daar moeten we ook niet te krampachtig over zijn. Want uiteindelijk, stedenbouwkundig is er heel veel mogelijk, ook in Wilderszijde. Dus in die zin liggen daar ook wat, daar liggen ook een beetje de sleutels om tot iets te komen. En uiteindelijk het laatste punt en dat is altijd een beetje de, ik wil niet zeggen een belangrijk punt, maar toch ook, in de vorige commissie hebben we daar ook over gesproken, het gaat over parkeernorm. We hebben daar heel nadrukkelijk ook gezegd, eerder, bij eerdere gelegenheid, we houden vast aan de oude parkeernormen zoals die ooit zijn afgesproken et cetera. Maar goed, we hebben ook gezegd, in diezelfde discussie vorige maand, wij zijn gaarne bereid, op het moment dat er argumenten zijn, goede argumenten zijn, om wellicht voor buurten of wijken daarop af te wijken. Zolang je maar als startpunt hebt, de norm die we met elkaar afgesproken hebben. In dit geval is dit zo'n voorbeeld en wij zijn gaarne bereid om hierin mee te denken van, zou een iets andere parkeernorm voor dit buurtje, voor deze omgeving, passend zijn? Ook om die betaalbare woningen voor jongeren en ouderen, ook realiseerbaar te maken. Kortom, voorzitter, wij zijn ontzettend blij met het voorstel wat er ligt. Wij willen ook voluit het college steunen om

dit verder te onderzoeken, met inderdaad de vraag om met name de huursector er met name ook in te betrekken. Dank u wel.

De voorzitter: Ik ga naar de Crielaard.

De heer Crielaard: Dank u wel, voorzitter. Leefbaar 3B vindt het van groot belang dat Lansingerland voldoende betaalbare en bereikbare woningen biedt voor onze eigen inwoners. En we steunen dan ook de ambitie die doorklinkt in deze gespreksnotitie over Wilderszijde om meer betaalbare woningen te realiseren voor starters, voor eenpersoonshuishoudens en senioren. Dat sluit aan bij de mening van Leefbaar 3B dat we vooral moeten bouwen voor onze eigen inwoners. Bij de notitie wil ik dan nog wel een drietal aandachtspunten benadrukken. Ten eerste zijn we positief over het voornemen in de gespreksnotitie om betaalbare kleinere koopwoningen, bijvoorbeeld studio's, te realiseren. Dit kan onze inwoners helpen om een eigen plek te vinden of te houden in Lansingerland. Tegelijkertijd, en dat sluit aan bij wat de heer Jumelet net zei, benadrukken we ook dat er meer ruimte moet zijn voor kwalitatieve midden huur. Ik denk aan huurprijzen tussen ongeveer 880-1200 euro per maand, omdat dit segment ook essentieel is voor mensen die nu tussen wal en schip vallen. En door corporatie en ontwikkelaars meer ruimte te geven om midden huur woningen te bouwen en te exporteren, ontstaat wat ons betreft daar een betere balans. Mijn tweede punt is een goede busverbinding in Wilderszijde. Dat is voor ons echt randvoorwaardelijk. Zeker als het college parkeernormen wil herzien, dan is een solide OV-verbinding echt cruciaal. Voor senioren is dat wat ons betreft ook essentieel. Je leest in de gespreksnotitie over de toenemende vergrijzing, dus het wordt steeds belangrijker dat je echt die goede bereikbaarheid realiseert. Daarnaast is Leefbaar 3B van mening dat ook deelmobiliteitsoplossingen kunnen bijdragen aan verlaging van parkeerdruk en verbetering van bereikbaarheid. Dus die vervoersmogelijkheden moeten echt goed uitgewerkt worden. Tot slot wil ik dan ingaan op het punt in de notitie om de mogelijkheden om de hoogte in te gaan optimaal te benutten. Wat Leefbaar 3B betreft is het bespreekbaar, mits het ook passend is in de leefomgeving. Om het gelijk concreet te maken, wat bedoel ik dan? Als u hier vanavond naar buiten loopt, dan ziet u aan de overkant van de Boterdorpseweg en de Parkzoom al een aantal flats staan. Dus wij denken dat aan de kant van Wilderszijde dit ook aan de kant van de Boterdorpseweg goed inpasbaar is. Dus samenvattend, voorzitter, we roepen het college op om aan de slag te gaan met initiatieven die betaalbare woningen mogelijk maken voor onze eigen inwoners. Daarbij zijn studio's voor eigen inwoners en een focus op betaalbare midden huur belangrijk. En we zijn voor gestapelde bouw passend in de leefomgeving en een goede borging van onze OV-voorzieningen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Leijendekker.

Mevrouw Leijendekker: Dank u, voorzitter. Ik hoef ook niet heel erg lang stil te staan bij dit onderwerp. Ik vind het heel goed dat het college de mogelijkheid voor meer betaalbare woningen voor starters, eenpersoonshuishoudens en senioren wil onderzoeken. Ik vond ook, behalve de gespreksnotitie, ook de beeldvorming heel erg verhelderend. Lansingerland en Wilderszijde moeten betaalbaar zijn. Er zullen hele mooie vrije sectorwoningen komen, maar die zijn voor heel veel mensen niet haalbaar. Ik vind het heel positief dat het college wil kijken of we toch meer tegemoet kunnen komen naar aan woningen voor mensen die het iets minder breed hebben. Wij zien ook graag dat binnen de grenzen van het bestemmingsplan en ook de maximale bouwhoogtes wordt gekeken naar woningen voor senioren, met ook wel veel aandacht voor voorzieningen zoals winkels, huisarts, apotheek. Maar ook bijvoorbeeld voor gemeenschappelijke voorzieningen waarvan we al hele mooie resultaten zien. Bijvoorbeeld zelf zie ik dat in Huize Sint Petrus gezamenlijke huiskamers, maar ook een voorziening als Bij Willemien, wat heel erg mooi zou zijn. Ik hoop dat er ook rekening mee kan worden gehouden, want eenzaamheid die dreigt ook voor veel mensen. Dat zou mooi zijn als dat te combineren valt. Ik onderschrijf het pleidooi van de eerdere sprekers om ook te kijken naar huurvarianten. Ik denk dat ook die mee moeten worden genomen in de verkenning. Ik denk zeker ook aan betaalbare woningen voor starters met een haalbaar, kijk ik ook weer naar de heer Jumelet, een haalbaar parkeerbeleid, dat ook daar dat kan worden onderzocht. Dus wij kunnen instemmen met het onderzoek en zien graag de voorstellen en de resultaten tegemoet.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Hofman.

De heer Hofman: Yes, dank u wel, voorzitter. Voorzitter, goed dat we gaan kijken naar het toevoegen van meer betaalbare woningen. Rita, je moet even je microfoon nog uitdoen. Rita. De woningmarkt is een moeilijke markt en als gemeente kunnen we maar beperkt sturen. Het feit

dat de betaalbaarheidsgrenzen nu door het dak gaan en betaalbare huizen feitelijk onbetaalbaar zijn geworden, daar past geen gemeentelijk instrument bij. Sterker nog, we kunnen wel iets doen met prijsafspraken, bewoningsplicht, maar als de markt intussen zegt dat een woning veel meer waard is, dan ben je eigenlijk je op een oneigenlijke manier aan het bezighouden met prijsniveaus. Maar wat kan je wel doen? Kleinere bouwen. Kleinere woningen zullen altijd goedkoper zijn dan grotere woningen, wat de markt ook doet. Helemaal in deze tijd van schaarste en onbetaalbaarheid doe je daar echt goed aan als overheid. Wat ons betreft is het dan ook goed om te onderzoeken of we tot het maximum van 3000 kunnen gaan, waarbij we bijvoorbeeld, even als voorbeeld, 30 dure vrije sectorwoningen inruilen voor 50 kleinere en dus goedkopere woningen, die we toespitsen op de doelgroep. Want dat is wat we eigenlijk willen. Bouwen voor starters, bouwen voor eenpitters, bouwen voor senioren. En die hebben die grote kasten van huizen niet nodig. Doe daar dan maar wat af. De regels in het bestemmingsplan zeggen dat dat mag. Maar je moet echter wel ook je sociale voorraad mee schalen. En dat kost geld vanwege de sociale grondprijs. Dat is een prijs die je wat ons betreft als gemeente als minnetje op de grex zou mogen inboeken. Ja, mijnheer Blonk, alweer een minnetje op de grex. Grote woningen inruilen voor kleine kost in principe geen extra ruimte. Maar het totaalplaatje kan zomaar extra ruimte gaan kosten. En die ruimte in Wilderszijde is schaars. U kent ons als een partij die altijd pleit voor minder parkeerplaatsen. En ik dacht dat we in dit plan Wilderszijde minder parkeren gingen doen, maar de beelden daarover verschillen. Want volgens mij zijn er ook mensen die zoiets hebben van, maar we doen eigenlijk meer in Wilderszijde aan parkeren dan wat we elders doen. Wat ons betreft richten we ons qua oplossingen als het allemaal niet past in de ruimte eerst op het zoveel mogelijk budgetneutraal inruilen en het benutten van de hoogte in het bestemmingsplan. En daarna is interen op parkeren zeker een optie wat ons betreft. Als nou blijkt dat meer bouwen helemaal niet kan zonder in te teren op parkeren, dan moeten we dat snel heroverwegen. Maar daar hoor ik de wethouder graag over.

De voorzitter: Even kijken, wie volgt? Mijnheer De Graaf.

De heer De Graaf: Dank u wel, voorzitter. We leken aanvankelijk een beetje voor een dilemma te staan bij de beantwoording van dit bespreekpunt. Aan de ene kant zijn we heel erg voor bouwen, bouwen, bouwen. En dat betekent vaak dat het verstandig is om te blijven bij het plan wat je hebt. Aan de andere kant moet je natuurlijk ook wel blijven nadenken met elkaar en blijven leren en verbeteren. En de wereld is natuurlijk wel veranderd sinds we begonnen zijn met de ontwikkeling van Wilderszijde. Dus ik denk uiteindelijk toch dat het goed is om nu eventjes met elkaar te reflecteren op het plan wat er ligt. Om te kijken of het niet verstandig is om daar toch andere keuzes in te maken. Dus in die zin juichen wij het toe dat we daar tenminste onderzoek naar doen. In tegenstelling tot 60 kilometer op de 209, daar waren we tegen onderzoek, maar in dit geval zijn we voor onderzoek. Maar niet helemaal onvoorwaardelijk, we hebben er toch wel andere opmerkingen en gedachten bij. Allereerst, als we naar het stuk kijken, dan lijkt het toch met dat staatje wat er ook in staat over hypotheeksommen van afgestudeerden van mbo, hbo en wo dat we een soort impliciete norm te zijn dat ook elke schoolverlater in onze gemeente maar in staat moet zijn om een huis te kopen. Dat is denk ik een wat naïeve veronderstelling als je die aan zou hangen. Dus daarom denken wij ook dat het heel belangrijk is om te kijken naar huurvarianten. Dat zijn toch doelgroepen die vaak met beginnende baantjes, tijdelijke contracten, moeilijk in aanmerking komen voor een hypotheek. Dus wij juichen toe om ook daar serieus naar te kijken. Anderzijds een beetje een verwonderpunt. Wilderszijde is natuurlijk een enorme opportunity om eens te kijken naar die woningmix in hoeverre die aansluit bij niet alleen de huidige behoeften, maar ook de toekomstige behoeften. In een eerdere beeldvorming was er een mooie grafiek met de ontwikkeling van de hele woningvoorraad in onze gemeente over de komende tien, vijftien jaar. Wilderszijde is daar een belangrijk onderdeel in, maar bijvoorbeeld Bleizo was daar ook een enorme brok in, in die hele ontwikkeling van die woningvoorraad. Ik denk als je met elkaar streeft naar een andere woningmix, dan moet je dat volgens mij doen aan de hand van doelstellingen voor de woningmix op lange termijn in onze hele gemeente. En dan kan je die ontwikkelingen niet los zien van elkaar. Dus we zien ook graag in het onderzoek terug hoe alle ontwikkelingen, grotere ontwikkelingen in onze gemeente zich tot elkaar verhouden en wat die verschillende bijdragen zijn in uiteindelijk de totale woningmix in onze gemeente. We willen ook een warm pleidooi houden voor, ik neem aan dat dat wel onderdeel van het onderzoek gaat zijn, dat vooral ook aansluiten bij toekomstige ontwikkelingen. Ik las ergens een zinnetje in het stuk dat we moeten aansluiten bij doelgroepen waar de grootste vraag is. Dat is niet alleen de vraag van nu, maar ook de vraag van in de toekomst. Het plan moet wel toekomstvast zijn. En ik begrijp ook uit het stuk dat we aan een aantal belangrijke planologische randvoorwaarden die we eerder hebben vastgesteld, omgevingsplan en dergelijke, die in principe staan en overall

kijken naar hoe we binnen die kaders dingen kunnen toevoegen door te verdichten en wat meer van hoogte gebruik te maken. En dat kunnen wij per saldo alleen maar toejuichen. Dus daar wil ik het bij laten in de eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Den Heijer.

Mevrouw Den Heijer: Dank u wel. Voorzitter, zo zwart op wit in die gespreksnotitie, als je dat doorleest, is het toch wel redelijk confronterend om te lezen dat de gemiddelde alleenstaande starter, eenpersoonshuishoudens en mensen met een laag of middeninkomen kunnen in Wilderszijde gewoon geen woning kopen. Startende partners kunnen alleen betaalbaar Lansingerland woningen kopen als beiden een bachelor of een master diploma hebben. Uiteraard is dit geen typisch Lansingerlands probleem, maar het is wel een nationaal probleem en het is ook wel schokkend. En daarom staan we ook achter het onderzoek om te kijken of we binnen Wilderszijde meer kunnen voldoen aan de behoeften van de groeiende groep senioren, met of zonder zorgbehoeften, maar ook betaalbare woningen en ook vooral de jongeren die in Lansingerland zo lastig aan een woning kunnen komen. En daarbij spreken wij ook de wens uit, en ik hoor meerdere partijen dat ook zeggen, laten we dit vooral verder ook open onderzoeken. Dus ook zoals in het stuk genoemd staat, met oog voor eventuele meer bouwlagen en eventueel minder parkeerplaatsen. En ook een heel goed punt, wat ik hoorde van Leefbaar 3B, om te kijken naar die OV-mogelijkheden en deelmobiliteit. Eigenlijk, laten we vooral kijken naar alles wat nodig is om die meer betaalbare woningen en die kleinere woningen te kunnen bouwen. Dus daarbij wil ik het laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Xhemaili.

De heer Xhemaili: Dank u wel, voorzitter. Gespreksnotitie over woningen in Wilderszijde. De beeldvorming was heel helder en duidelijk. De schrikbarende geluiden onderschrijf ik van mevrouw Den Heijer, want die zijn er zeker. Want als je kijkt naar de staatjes die erin staan. Er wordt wel gesproken dat je twee masters nodig hebt om hier überhaupt een huis te kunnen, of twee bachelors slash masters om een huis te kopen. Maar een beginnende starter met studieschuld komt daar niet eens aan. Dus dat zegt wel genoeg hoe groot de kansen zijn om hier aan überhaupt een huis te komen. Ook met twee masters. Wat kan je daartegen doen? Uiteraard hebben ook de andere collega's aangegeven, de hoogte in. Voor jongeren, ouderen, levensbestendig bouwen. In een eerder bespreekpunt heb ik aangegeven dat één verhuizing een verhuisketen levert van twee tot drie vrijkomende woningen. Dus als je meer gaat bouwen en meer betaalbaar gaat bouwen, betekent dat ook starters of doorstromers meer kansen hebben om een nieuw huis te vinden en ook dat andere zoekende ook weer meer kans hebben om een huis te vinden. Dus dat is wel heel erg van belang. Hoe kan je dat bereiken? Je kan denken aan grondpolitiek te doen. Ik weet niet of dat per se nog in Wilderszijde mogelijk is. Maar door geld toe te geven en wat goedkoper te bouwen, is er een mogelijkheid om daarover na te denken. Dus ik vraag aan de wethouder, is dat ook onderdeel van dit onderzoek, grondpolitiek? Even kijken. Senioren, ik sprak, ik gaf ook al eerder in mijn eerste bespreekpunt aan, ik sprak een collega vandaag op het werk dus die zoekt naar een levensbestendige woning. Die gaf aan, die zijn er bijna niet onder acht, negen ton. Als je kijkt hoe je dat dan realiseert, goedkoper bouwen. Even kijken. Al met al ondersteunen we wel uiteraard het voorstel van het college om onderzoek te doen. En we kijken zeker uit naar het vervolg.

De voorzitter: Mijnheer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik wil ten eerste het college bedanken voor het indienen van deze bespreeknotitie. Het is goed dat men nadenkt over waar we stonden, vinden we dat nu nog wel en moeten we misschien iets anders doen? Daar in ieder geval hulde voor dat men niet vast blijft houden aan wat er al was. Wat GroenLinks betreft is er heel veel dingen die hierin staan zijn gewoon bespreekbaar. De kleinere woningen zoals ze benoemd zijn, ja, zijn wat ons betreft goed bespreekbaar. Ik heb het al eerder vanavond genoemd, denk daarbij niet alleen aan kleinere woningen, maar denk zelfs aan de tiny houses. Waarvan ik weet dat er in Lansingerland een hele groep jongeren is die daar bezig mee zijn en die ook binnenkort een petitie willen gaan indienen om te kijken wat het draagvlak daarvoor is. Wees serieus en kijk daarnaar. Aangepaste eisen, hoeft niet per se te zijn dat je daarbij dus anders gaat denken. Aangepaste eisen kan ook heel simpel zijn, ik ga even terug naar het vorige onderwerp. Als je daar gaat kijken bij skeletbouw bijvoorbeeld, en je doet, we hebben hier wel groepen gehad die even gezegd van, we kunnen heel goedkoop bouwen met biobased materialen, omdat het al in een fabriek is en je kunt daarbij zijn. Dat zijn het soort aangepaste eisen waarbij je naar kan kijken om het ook goedkoper te hebben. Aanpassingen voor senioren, we hebben eerder

vanavond de heer Overeem gehoord die ook aangeeft van, als er een hofwoning zou zijn voor senioren, ik zou er eentje kopen. Kijk ook daar inderdaad naar wat daar mogelijkheden voor zijn om ook daarin te doen. De hoogte om die in te gaan lijkt me wat ons betreft prima. We willen dorpse charme hebben, maar dat kan je ook goed bereiken door inderdaad hoger te gaan bouwen. Het is al eerder genoemd vanavond, aan de overkant van de Boterdorpsweg heb je wat hogere woningen. Er staan verderop in Berkel, richting waar ik woon, staan ook wat flats. Die passen goed in de omgeving, daar kan je ook gaan en dat kan je ook heel mooi doen. Dan de parkeernormen en het vervoer. Het is een hele goede suggestie die de heer Crielaard ook heeft gedaan. Ik sluit me daarbij aan. Kijk inderdaad heel goed naar deelmobiliteit. Kijk ook heel goed naar wat je wil met openbaar vervoer wat daar is. Dat is wel een randvoorwaarde om het goed te doen. En kijk ook naar de verlaagde parkeernorm en kijk ook goed naar waar je wilt parkeren. Richt dat in aan de randen van de wijk, waarbij je bijvoorbeeld al de mogelijkheid maakt dat mensen hun auto opladen om het ook in de toekomst daarin te geven. Zodat je ook dat goed inricht, omdat je dat nu eenmaal kan doen. Tot slot over het aantal type woningen waar ik aan wil geven, focus je wat ons betreft voornamelijk op sociale huur. Het is ook belangrijk dat er midden woningen komen. Het is ook belangrijk dat er goedkope koopwoningen komen. Maar het is met name belangrijk dat er heel veel sociale huur komt. We lopen in Lansingerland, daar hebben we de laagste sociale huur van de hele regio Woonnet Rijnmond zo ongeveer. Zorg dat dat aangepast wordt. En dan kunnen we wellicht ook een keertje eindelijk die taakstelling voor statushouders die we maar niet halen oplossen. Door ook daar een goede woning voor te bieden. Dus dat zou onze voorkeur zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Even kijken, dan heb ik alle fracties gehad. Dan gaan we naar de wethouder, mevrouw Cnossen. Ik hoor een heleboel, naast koopwoningen ook kijken naar huur, midden huur. Kijken naar de senioren, de starters, de eenpersoonshuishoudens en de hoogte bouwen. Het eisenpakket misschien nog aanpassen en onder andere ook het parkeren. Misschien ben ik wat vergeten, maar ik heb u zin schrijven, dus dat neemt u zo over. Mevrouw Cnossen.

Beantwoording college

Mevrouw Cnossen: Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank ook aan de commissie. Vorige week een inderdaad actieve bijdrage aan de beeldvorming en vanavond ook weer een goede inbreng. En het college haalt ook vooral op wat u hierover zegt en gaat dat meenemen in het verdere proces. Dus dat is de bedoeling van vanavond. Maar inderdaad wel een aantal aandachtspunten waar het college op zal reageren, voorzitter. Die huur komt vaak terug. Laten we helder zijn, die midden huur, die nemen we zeker mee in het onderzoek. Het ligt ook een beetje aan de ontwikkelaar of die midden huur ontwikkelt, zal ik maar zeggen. Dat doet niet elke ontwikkelaar. Dus daarin gaan we zeker de mogelijkheden onderzoeken. Want dat is wel een breed gedragen wens om juist midden huur toe te voegen. Mijnheer Jumelet, u had het ook over, inderdaad, hoe hou je koopwoningen dan ook beschikbaar voor die doelgroep? Allereerst, het is ook door een paar van u gezegd, door ze kleiner te maken. Door ze kleiner te maken bevordert je die doorstroming en blijven ze dus ook altijd wat goedkoper dan grote woningen. Maar we willen zeker meenemen of een MGE-koopgarant-achtige constructie mogelijk is om ze in deze prijsklasse ook te houden. Dat waren, denk ik, wel voornaamst uw punten. Mijnheer Crielaard had het ook over midden huur, helder, dat we die meenemen. De busverbinding, ik heb eerder mijn collega-wethouder Fortuyn horen zeggen bij ook een van de plannen, de infrastructuur ligt daar. Zo'n rondweg voor de busverbinding, dat kan. Maar uiteraard zal de RET daar ook een bus moeten laten rijden. We weten waar de wethouder ook in zit, in de MRDH-vervoersautoriteit. Dus we zullen kijken om dat te regelen. Maar het is zeker de bedoeling om Wilderszijde openbaar vervoer te geven. En dat helpt dus ook weer bij de bouw van dit soort woningen waar toch, denk ik, als je kleiner bouwt, kleiner inkomen, mensen ook minder auto's zullen hebben. Parkeren. Had u, even kijken. Want deelmobiliteit, had u het ook over, meer woordvoerders? Ik heb even overlegd ook met de buurman. Ik denk dat dit onderzoek ook wel niet te groot moet worden. Binnen twee, drie maanden wil onze projectleider dit rond hebben. Dus ook in het overleg met ontwikkelaars. En gaan we er nou weer een nieuw element inbrengen van deelmobiliteit, dan wordt het misschien weer te groot. Omdat je dat weer met anderen af moet stemmen. Dus de verwachting wil ik temperen dat wij, als dat klaar is, ook met voorstellen over deelmobiliteit komen. Dat kan altijd natuurlijk ook los van dit verhaal. Het CDA, mevrouw Leijendekker inderdaad, de ontmoeting. Ik zat ook even te denken naar de slogan van Wilderszijde, een landschap van ontmoeting. Ik weet niet. Maar in elk geval, ontmoeten is belangrijk. En zeker als we daar meer senioren huisvesten. Er is natuurlijk gewoon een voorzieningenniveau al beschikbaar. In de commissie Samenleving hebben we het daar van de week ook over. Naast de scholen, sporten, maar ook ontmoeten. Dat moet er zeker in komen.

Maar u ging weer ietsje verder door ook Huize Sint Petrus of de Naeldhorst erbij te halen. Dat zijn ook wel weer de zorgaanbieders, het zorgkantoor, hoef ik u allemaal niet uit te leggen. Er is altijd 5 procent in elk, bestemmingsplan mag ik niet meer zeggen, omgevingsplan voor bepaalde doelgroepen. In Wilderszijde hebben we met name het beschermd wonen natuurlijk hier een plek gegeven. Dus ik ga hier ook geen verwachtingen wekken. Op dit moment zijn die aanvragen er niet. Dan ga ik inderdaad verder met de woordvoering van de ChristenUnie. Ook daar denk ik dat er toch een misverstand is. Ik ga even de iPad weer opstarten. Hij doet het niet zo lang meer. We moeten gewoon naar huis. U gaf eigenlijk een nieuwe variant. Grote woningen inruilen voor kleinere. En dat is niet wat in deze gespreksnotitie staat. Het programma zoals we het hebben afgesproken met u, met de ontwikkelaars, dat blijft staan. Maar er komt iets bovenop. Door de bouwhoogte in het bestemmingsplan te gebruiken. Dus extra toevoeging van die kleinere woningen. Maar niet grote woningen nu gaan inruilen voor meer kleinere woningen. Want wat we dan doen, want aan het eind van de gespreksnotitie staat, we willen de contractuele afspraken aanvullen, maar bewust niet openbreken. Dat kwam vorige week ook even ter sprake, dan weet je niet wat er allemaal weer tevoorschijn komt. Dus die verwachting wil ik echt bij u temperen. Dat is niet de bedoeling. Het is opplussen met kleinere woningen. Dat staat hier. En daar gebruiken we de bouwhoogte voor die in het bestemmingsplan gewoon geregeld is. Hoogte benutten, gaf u ook aan inderdaad. En met die 2700, ziet u ook in de notitie, is rekening gehouden gewoon met de berekeningen van de grex hoe dat uitkomt. En wat je daar nog bovenop bouwt is in feite toch een extraatje. Maar doordat het kleiner is, is dat een klein extraatje. De heer De Graaf, even kijken. Ja, oh ja, daar had u het vorige week al over. En toen begon ik me daar al wat zorgen over te maken. Toen zei u ook al van, doe je dat nou alleen voor Wilderszijde, wethouder of college? Of kijken we inderdaad naar de totale bouwmix in de gemeente? Nee, dat is niet de bedoeling, omdat we juist dit klein willen houden, zou ik willen zeggen, om hier snel resultaat te halen. Bij Wilderszijde hebben we nu de kans om in de fase die vorige week besproken is, die ongeveer over twee, drie jaar gebouwd wordt, om daar nu binnen twee, drie maanden een ei over te leggen, ook samen met de ontwikkelaars en daar woningen aan toe te voegen. Ik ben bang, het college is bang, zou ik dan moeten zeggen, dat als je dat weer heel groot gaat maken en over de hele gemeente moet uitrekenen wat het dan allemaal wordt, dat we dan niet die snelheid erin kunnen houden. Dus het voorstel van het college is wel in deze notitie om het nu te concentreren op Wilderszijde, onze locatie waar gewoon volop gebouwd wordt, waar we ook het snelste resultaat kunnen halen voor de doelgroep die u allemaal onderschrijft, onze lokale woningzoekenden, senioren, starters, jongeren die thuis gedwongen thuis wonen, die bijna niet meer jongere zijn omdat ze bijna dertig zijn. En dat is de bedoeling van het college. Dus dat wil ik u wel teruggeven. Ik denk dat er een interruptie komt.

De voorzitter: Helemaal gelijk. Mijnheer De Graaf.

De heer De Graaf: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel, wethouder, voor de beantwoording. Het stemt niet helemaal gerust, maar dat zal u niet verrassen. Als we die tijdlijn horen van twee tot drie maanden, dan kunnen we daar niet een uitgebreide academische studie gaan maken over alle woningbouwontwikkeling in onze gemeente voor de komende vijftien jaar. Maar ik denk dat het wel goed zou zijn, ook straks voor de bespreking van het onderzoek, dat Wilderszijde in het perspectief van de bestaande plannenmakerij gepresenteerd wordt, dat we daar op dat moment niet naar moeten vragen, maar dat we wel even die staatjes krijgen van, wat zit er nu in de pijpleiding op lange vaart? Wat is het vigerend plan en hoe verhoudt zich dat tot elkaar? Ik denk dat dat wel informatie is die in de la moet liggen die gewoon makkelijk presentabel is. Ik denk dat dat wel moet passen in de tijdlijn. Over tijdlijn gesproken, nog een andere aanvullende vraag aan de wethouder. Als ik hoor, over een paar jaar beginnen met bouwen, het laatste bouwveld start de bouw in '33, las ik. Het onderzoek kost twee tot drie maanden. Het is bijna een retorische vraag, maar dan lijkt de aanname gerechtvaardigd dat dit geen invloed heeft op de totale doorlooptijd van de planning en oplevering van de woningen?

Mevrouw Cnossen: Ik heb hem aan laten staan, dat is makkelijker. Dank u wel, voorzitter. Laatste vraag. Nee, die continuïteit van Wilderszijde is een randvoorwaarde om dit onderzoek te doen. Er mag zeker geen vertraging optreden door dit onderzoek. Er kan natuurlijk nog van alles gebeuren in de toekomst, maar dit moet echt door. Ik begrijp u ook nu iets beter in perspectief van andere plannen. Waar wij met elkaar al gesproken hebben over de uitgangspunten van bijvoorbeeld Lange Vaart en de Merenweg, dat blijft gewoon staan. Want wat we hier doen is alleen wat opplussen. En wie weet kom je bij die plannen daar ook nog eens op. Maar op dit moment heeft dat geen effect op andere plannen die we nu hebben, wat we hier doen.

De voorzitter: Mijnheer De Graaf, toch nog een interruptie voor de wethouder.

De heer De Graaf: Ja, dat moet ik natuurlijk als vraag formuleren. Kunt u zich wellicht voorstellen dat bijvoorbeeld een collega als Ruijtenberg, tenminste, laat ik het even over het onderwerp hebben, kunt u zich voorstellen dat wij als raad wel behoefte hebben aan dat totale perspectief? Omdat bijvoorbeeld een discussie over, wat is het totale percentage betaalbare woningen of sociale huurwoningen in onze hele gemeente, dat het percentage is wat wij hier actief aan het volgen zijn in deze raad. Dus dat dat soort impact op totale voorraden toch wel van ons voor ons van groot belang is om daar inzicht in te hebben.

De voorzitter: Mevrouw Cnossen.

Mevrouw Cnossen: Ja, ik ben even naar bestaande wegen ook aan het zoeken. Dat vind ik altijd prettig, want we kunnen allerlei nieuwe dingen uitvinden met elkaar. Maar ik was inderdaad even in overleg van, is er niet al een bestaande rapportage? Want ook richting de provincie moet je dat rapporteren. Maar als u het goed vindt, willen we dan bij het onderzoek even terugkomen van, hoe volg je dat nou als raad? Dus dat lijkt me de begaanbare weg die al een beetje bestaat. Snel onderzoek, die hebben we gehad. Mijnheer Xhemaili, u noemde het woord grondpolitiek en dat soort dingen openbreken. Dat wil ik eigenlijk scharen onder wat ik al eerder zei over het eind van deze notitie, dat we aanvullen in contracten en niet willen openbreken. Want dan gaan we echt weer opnieuw beginnen en u weet hoeveel tijd dat altijd kost om met ontwikkelaars, 3B-Wonen en de hele santenkraam tot overeenstemming te komen. Wilt u interrumperen?

De voorzitter: Mijnheer Xhemaili.

De heer Xhemaili: Dank u wel voor het antwoord. Helder, voor Wilderszijde, maar we hebben ook andere bouwlocaties, Lange Vaart, Merenweg, in de toekomst die gebouwd gaan worden. Daar zou het eventueel wel kunnen. Het is niet het onderwerp van het gesprek, maar ik geef het wel mee om daarover na te denken in de toekomst.

Mevrouw Cnossen: Dank, dan heeft u het in perspectief gezet, dan geeft u dit mee aan het college en op dit moment is het niet ter discussie. Dank u wel voor deze nuancering. En tot slot, voorzitter, de heer Ruijtenberg, die dus echt de grote behoefte heeft om er sociale huur aan toe te voegen. En daar moet ik de verwachting ook echt terugbrengen, want 3B-Wonen heeft met de ontwikkelaars ook zijn contracten helemaal afgesloten, alles ingeregeld voor wat ze hier doen op Wilderszijde. En dat is echt niet wat deze notitie aangeeft. De notitie is echt op zoek naar de inwoners, eigen starters die nu tussen wal en schip vallen. En daar is dit op gebaseerd, ook vanuit behoefte en verkoop van woningen waar mensen naar kijken. Dus dat is niet de bedoeling van dit onderzoek.

De voorzitter: Mijnheer Ruijtenberg, interruptie.

De heer Ruijtenberg: Dank u. Niet de bedoelingen, zegt u. Maar ik hoor u ook zeggen dat het iets is dat er bovenop kan. Op het moment dat het er bovenop is, we hebben nu reeds een bestaand programma. We gaan niet in die contracten zitten, want dat wil je gewoon niet doen. Dat opent de doos van Pandora. Maar je wil er wel iets bovenop wil je er doen, iets extra's doen. Waarom kan je dan niet in die extra nog een keer die gesprekken aangaan met 3B-Wonen of hun daar wellicht ook iets extra's willen doen? Wat is de beletsel daarin?

Mevrouw Cnossen: Ja, het was weer even druk overleg hier. Want ik zat er ook over na te denken, meer woningen is meer, 25 procent wordt dan ook groter. Dus daar moeten we natuurlijk wel op letten, want we hebben gezegd, minimaal 25 procent sociaal en wordt dat aantal woningen meer, dan moet je dus ook wat meer sociaal. Dus dat heb ik zojuist van de projectleider gehoord. Dat is wel iets om te bekijken of je eventueel ook een andere corporatie daar de mogelijkheid voor kan geven. Dus dank u wel voor de opmerking. Het heeft ons ook even aan het denken gezet, dus wij zullen dat zeker meenemen. En u noemde ook parkeernorm en deelmobiliteit en OV. En daar heb ik denk ik voldoende op gereageerd. Dank u wel.

De voorzitter: We gaan even naar de tweede termijn. Mijnheer Jumelet.

Tweede termijn

De heer Jumelet: Dank u wel, voorzitter. De wethouder reageerde met midden huur richting mij, maar waar wij voor pleiten is met name dat die mbo'er, de alleenstaande mbo'er van vier-,

vijftientig jaar, kan huren. Dus dat betekent ook gewoon de lage huur en sociale huur, zoals de heer Ruijtenberg ook aangeeft. En u geeft daar al iets op aan. En ten slotte nog een opmerking over de garantie voor het beschikbaar houden van koopwoningen voor de doelgroep is voor ons wel een voorwaarde om dat juridisch ook goed vast te leggen. En niet alleen te steunen op wellicht de grootte van de woning, maar met name ook echt een soort kettingbeding op vast te leggen. Dank u wel.

De voorzitter: Crielaard.

De heer Crielaard: Dank u wel, voorzitter. Ik heb meerdere partijen het belang van de midden huur horen noemen. En ik heb ook de wethouder goed gehoord die zegt van, midden huur wordt meegenomen, wordt onderzocht. Dus daar zijn we als Leefbaar 3B natuurlijk blij mee. We staan voor een gezonde mix van koop en huur in Wilderszijde. Dan het punt van de deelmobiliteit. Ik begrijp goed wat de wethouder zegt. Ik snap het, je wilt het niet te groot maken en de vaart erin houden. Dus dat lijkt me prima. Dan wat de wethouder zei over die OV-verbinding. Ik noemde in mijn eerste termijn dat dat voor ons belangrijk is, echt randvoorwaardelijk dat daar een solide busverbinding komt. En ik snap het, je bent afhankelijk van de MRDH, van de RET, maar in die zin is het misschien ook nog wel een beetje spannend. Maar daar komen we ongetwijfeld nog over te praten wanneer het onderzoek heeft plaatsgevonden. Wat betreft de discussie over de sociale huur die net plaatsvond, ik denk ook van, los van dat je mensen kan helpen die nu tussen wal en schip hebben en vallen en helemaal geen woning kunnen vinden, kan het ook helpen om mensen door te laten stromen die nu niet uit de sociale huur kunnen komen, omdat er geen betaalbare koop is of een betaalbare midden huur. Dus ook voor die mensen die doorstromen zal het ook weer meer sociale huur voor andere mensen beschikbaar stellen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Mevrouw Leijendekker. Mijnheer Hofman. Gaat u maar, mijnheer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel voor het woord, voorzitter. Ik heb de wethouder goed beluisterd als het gaat om het proefballonnetje wat ik even opgooid met betrekking tot het inruilen van woningen. Dat is niet in vraag. Daar kan ik blijkbaar ook de ontwikkelingen niet een beetje die kant op kietelen. Dat is prima. Dan doen we het binnen deze kaders en dat vinden we nog steeds goed, ambitieus en mooi. Ik wil nog een suggestie meegeven die ik in de eerste termijn niet genoemd heb, want we hebben te maken met schaarse ruimte en bij ons in de fractie kwam nog langs van, als je dan meer de hoogte ingaat bij woontorens, dan heb je wellicht ook de financiële mogelijkheden om een parkeerkelder daaronder te overwegen. Zodat je op verschillende manieren gebruik maakt van die ruimte. Nou werd bij ons ook gelijk genoemd van, die dingen zijn schreeuwend duur. Dus wellicht is dat helemaal geen oplossing om op deze manier meervoudig ruimtegebruik te gaan toepassen. Maar wellicht toch even om mee te geven. Dat was het.

De voorzitter: Even kijken, mevrouw Leijendekker.

Mevrouw Leijendekker: Dank u, voorzitter. Dank u, wethouder, voor de beantwoording. Ik begrijp inderdaad dat een voorziening met beschermde zorg, zoals Petrus dat dat niet in de plannen zit. Maar ik wil wel aandacht vragen voor inderdaad wat blijkbaar ook in de commissie Samenleving ter discussie is geweest, voorzieningen waar ouderen eventueel gezamenlijk terecht kunnen. Dat daar zou ik, zeker als er plannen zijn voor senioren, toch wel de aandacht voor willen vragen. Omdat dat mooi zal zijn als er veel ouderen komen dat ze daar niet vereenzamen. Verder ben ik eigenlijk heel tevreden met de beantwoording en zie ik uit naar de resultaten van het onderzoek.

De voorzitter: Mijnheer de Graaf.

De heer De Graaf: Dank u wel, voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording en de reactie op mijn eerste termijn. Eén oproep, we proeven heel veel urgentie en daadkracht bij het college om hiermee aan de slag te gaan. Dat is prettig, goed om dat te zien en te ervaren. Die ruimtelijke ordeningstrajecten zijn natuurlijk wel trajecten die vaak niet voor niks lang duren, omdat het ook een bepaalde zorgvuldigheid vraagt. Dus ik wil oproepen om die zorgvuldigheid ook in dit traject te blijven betrachten en ervoor te zorgen dat Wilderszijde een hele mooie wijk wordt met een hele goede ruimtelijke stedenbouwkundige kwaliteit, waar we ook over honderd jaar nog prettig wonen met elkaar. Dank u wel.

De voorzitter: Even kijken, mevrouw Den Heijer. Nee. Mijnheer Xhemaili.

De heer Xhemaili: Dank u wel, voorzitter. Ik wil de wethouder bedanken voor haar beantwoording. Eenpersoonshuishoudens, starters en senioren, die verdienen een goede plek, een goed woonmilieu in Lansingerland. En die zorgen ook, wat de heer Crielaard ook aangaf, voor een verhuisketen. Het is heel prettig om ook dat voor elkaar te krijgen. Fijn dat er ook aandacht is voor sociale huur. Dat zorgt ook voor druk van de ketel op de wachttijden van acht jaar plus in Lansingerland. En ook fijn dat de aandragen van de collega's zijn gehoord en de beraadslagingen worden meegenomen door het college. Dank u wel.

De voorzitter: Dan mijnheer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Ja, heel kort. Dank u wel, wethouder, voor de beantwoording. Goed dat u zich nog tijdens de beantwoording realiseerde over de nieuwe werkelijkheid. Complimenten daarvoor. En ik wil de heer De Graaf bedanken voor het plegen van een interruptie namens GroenLinks. Waar maken we dat mee?

De voorzitter: Weet, mijnheer Ruijtenberg. Ik ga nog even kijken naar links, naar de wethouder. Ik hoorde de ChristenUnie nog iets zeggen over parkeerkelders onder flats, hoogbouw. Misschien is dat nog even aanleiding om te reageren.

Beantwoording college

Mevrouw Crossen: Ik leer altijd dat hoogbouw een heel lelijk woord is. Een germanisme, zeiden ze. En dat past ook niet bij ons dorpse gevoel. Dus dat woord neem ik niet in mijn mond. Ja, ik heb het gedaan. Dat is fout van mij. Maar toen de heer Hofman met de mogelijkheden voor parkeerkelder of op maaiveld en misschien daarboven kwam, natuurlijk nemen we dat mee. Maar op dit moment zie je dat de bouwkosten daarvan zo hoog zijn dat dingen dan weer niet haalbaar worden. Maar het wordt zeker meegenomen. Want voor het ruimtegebruik is dat gewoon heel prettig. En nog één keer richting mevrouw Leijendekker, zeker de voorzieningen in Wilderszijde daar hadden we het even over, waar we het dan in Samenleving over hebben, daar zit gewoon die ontmoeting ook echt in. Want niet alleen ouderen, maar iedereen moet elkaar kunnen ontmoeten. Stel dat we inderdaad een groep beschermd wonen mensen hebben, die moeten ook ergens naartoe. En dat gaat daar zeker gebeuren. Maar niet in de vorm van een woonkamer voor ouderen samen, maar iets wat ze met elkaar gebruiken. Ja?

De voorzitter: Dan zijn we gekomen aan het einde van dit bespreekpunt vanuit het college en wij zien het vervolg met heel veel belangstelling tegemoet. En over een paar maanden denk ik dat we het vervolg kunnen zien.

6. Stukken ter advisering aan de raad

De voorzitter: Dan gaan we even vlug verder, want het is half twaalf. Eens even kijken. We hebben geen stukken ter advisering aan de raad.

7. Actualiteiten uit het college

De voorzitter: Actualiteiten uit het college, punt 7, zijn er ook niet. Tenzij ik dat links of rechts nog iets te horen heb. Nee? Dat is mooi.

8. Actualiteiten uit de commissie

De voorzitter: Actualiteiten ook niet uit de commissie.

9. Verbonden partijen

De voorzitter: Maar de verbonden partijen, daar is mevrouw Boonstra in het kort iets over het recreatiegebied, volgens mij. Gaat uw gang.

Mevrouw Boonstra: Dank u wel, voorzitter. Het is eigenlijk een heel kort berichtje wat ik ook heb laten in iBabs laten zetten door de griffier. Waarvoor dank. Er is een uitvoeringsprogramma verschenen ter behoeve van het landschapspark de Rotte. Deze is te vinden op de website van het recreatieschap. En die was dus eigenlijk niet gelinkt in de brief die van de wethouder kwam,

terwijl dat eigenlijk wel had gemoeten. Dus vandaar dat ik ze samen eigenlijk even in deze notitie heb geparkeerd. Dat ze ook in samenhang met elkaar kunnen worden gelezen. En dat is het eigenlijk. Dank u wel.

10. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Dan zijn we gekomen aan het eind van de vergadering, want er zijn geen rondvragen ingediend. En bij deze, wij sluiten de vergadering half twaalf. Het is iets later geworden, maar we hebben ook wat problemen gehad en we hadden veel insprekers. Dank voor uw inzet en alvast welterusten.